

~~P18CPT 49~~

PI 427

P18CPT 50.1

PI 427

RECEIPT 50, A

PIK27

Б О Н

З М Я М

СА

О Р Л О В Н

НА КРАТКУ ѠПИСАНЪ

Ѡ

І. Р. Я.

Ѣ ЛѢТО 1789.

ВЪ ВІЕННѢ

ПРИ ІѠСИФѢ ВЛАГОРОДНОМЪ Ѡ КЪРЦВЕКЪ.

1791.

БИБЛИОТЕКА А. Т. ШЕЛ
СУБОТЦА

9

Инд. № 22/345

Учен. зап. к. фил.-гум. н.и.и.
Ф. Г. Михайлов

I.

Зма́й се лю́тый го́тови
 съ о́рли воева́ти:
 Некага, некъ се люти
 хо́же ихъ позна́ти.

Аравитскій лю́тый зма́й
 потресде кри́лы,
 о́штри зъбе и но́кте
 и ѿвѣкъ се си́ли.
 въхидновѣ поро́дѣ
 ѿ сви́хъ страна́хъ сакѣпла,
 и што́ гамзи по зе́мли
 и зблáчи и́з дѣпла,
 да у́дари на о́рла
 рѣска двосгла́вна,

дага сѣтре, и смѡжди,
у́чини безславна.
Орао змаю говори:
про́жисе ты́ тога,
мы́ ме́жъ со́вомъ неймамо
зрока никакво́га.
Ер смосе помірили (а)
свакъ свое́ у́зели,
свакъ своимъ у́правлати
вѣжесмо почели.

ШТА

(а) Мірный трактатъ ме́жъ Россіомъ и тврскомъ пор-
томъ устроень є и заключень 1774. лѣта Іѵліа ІО.
при сѣлѣ Квчѣкъ Кайнаржѣ на дѣсномъ брегѣ рѣки
дѣнава прѣкш наертѣнна лица ш̄ фелдмаршала Рѵман-
цова, и ш̄ везіра: а они сами подпісали и у-
твердили 15. дна тогожь Мѣа. После тога 1775
года Іаннѵаріа 13. ш̄ великога Сѵлтана ратифи-
циранъ и потврѣженъ у цариградѣ.

3
ШТА СДЪЗ ѠПЕТЪ НА НОВО
ТЫ Ѡ МЕНЕ ТРАЖИШЪ;
ІОШЪ ТЕ СВРБИ КРКАЧА
ТЕ ТЫ МЕНЕ ДРАЖИШЪ.

ГДСЕНИЦЕ, И ПРДГЕ
ТЫ НА МЕ ИЗВОДИШЪ
НЕГЛИ МОИМЪ ѠРЛИЖЕМЪ
ВЕЧЕРЪ ГОТОВИШЪ
ШТОСАМЪ СЧЕПАО У НОКТЕ
ДОИСТА ТИ НЕ ДАМЪ,
НИТИ МЫСЛИ УЗЕТИ:

„ЕР ІА МОИМЪ ВЛАДАМЪ.

ЗМАЙ НАРДШИВЪ СЪ ѠРЛОМЪ МИРЪ (в)
НА НЪГА ОУСТАЕ:

А З

Ѡрло

(в) Порта объявила рать Россіи 1787. и за то Благорова российскаго Резидента подъ арестъ узела, и затворила у Едикале, то есть оу седамъ кѣла, августа 4.

Орао кавге не тражи,

кадѣ мора, пристае.

Орао орла позива

ѡпетѣ двоеглавна.

Са запада оу помоѣ

сѣ орлики преславна.

Орао свакии над своимѣ

летѣѣ гнѣздомѣ кликѣ,

и кликтанѣмѣ иззива

своѣ храбре птиѣ.

Канже сѣ клюномѣ оштрите

на крила оустайте,

Змаа люта фатайте,

Здравѣ черѣпайте.

Сагласившесе орлы (в)

на змаа оусташе,

И

(в) Австрія по алианции съ Россіомъ объявила рать пор-
ти 1788. Января 29. по старомъ, и прѣ-
влицирала по своѣи граници.

И свакъ са своє стране
нѣга зачепаше.

Еданъ мѣ крила чѣпа,
дрѣгій ѡчи вѣди,

Черѣпаю што вѣже
ткѣ са прѣдъ, ткѣ сѣзади.

И ткѣе тай лютый змай
што се такъ гари;

Мухамедъ онай хитрій,
варалица старый.

Сѣ мира оучинѣногъ
ѡнъ у ка удара,

готовисе на рѣсса

мысли да превара.

ѡнъ за шалѣ миръ дрѣжи:

алъ се рѣссъ не шали,

што еданъ пѣтъ учини,

оу томѣ нефали.

Мухамедъ оу гѣрости
протрѣде а да
скрѣванъ, гнѣванъ, и тѣжанъ
и напѣнѣнъ а да.
оу тѣшкой той гѣрости
и дѣмліе свѣкао,
нѣшто малѣ фѣреже
на плѣка навѣкао.
Пакъ іоштъ и то шѣицомъ
самъ са себе дрпа,
Заръ да дѣци ранѣной
што накнади крпа.
Пѣста чѣлма заоста
лети разварѣшенъ,
Замрсивши брадѣрѣ
скѣче канѣ смѣшенъ.
Страшнѣ глѣди канѣ зверѣ,
и зѣвима шкрѣпи,

савъ оустрахъ и тѣги,
и оугнѣвъ кипи.

Ни наготѣ покрѣти
ниѣ имао када,

ниг' голайшавъ тѣмара
по вѣжацѣ а да.

За крѣмъ, кѣбанъ, и каѣказъ
тѣжи не утѣшишъ,

боги тѣже нѣговѣ
сви прѣмаю смѣшишъ,

гледаюѣи неправдѣ
штоѣ починѣю

и ѡвидѣ посвѣтѣ
штоѣ учинѣю :

ѡймаюѣи царства
ѡправичне власти,

и грабеѣи сироте
ѡ советвенне части.

О́НЪ ѿИДЕ ѿДАТЛЕ
БЕЗ СЕАКЕ ОУТѢХЕ,
СЛѢШАЮ́КН БОЖЕСКЕ
НАГРДЕ, И СМѢХЕ.

ТѸМАРАЮ́ТЬ ПО ПАКЛѢ
ДО́КЕ ДО НЕПТѸНА, (Г)
МЫСЛИ́ЖЕШЪ ТЫ́ ДА́КЕ О́НЪ
ПРОСИТИ САПѸНА,
ДА ѿПЕРЕ СВѢ СКВР'НѢ
Ѹ КОЮ́ЙСЕ БАЛЛО;
И ДРѸГЕ СКАРЕДНОСТИ
КОИМАСЕ КАЛЛО:

А́ЛЪ О́НЪ ИШТЕ ТРЕЗѸБАЦЪ, (Д)
ДАСЕ СЪ НИМЪ ПОМОГНЕ,
А́КА СИЛА ШТО́ ИШТЕ!
ДАСЕ СЪ НИ́ОМЪ ѿМОГНЕ.

КАД

(Г) Кодъ назычникшеъ быо богъ морскій.

(Д) ТрезѸбацъ, или трепарожне вѸде, есть оръжіе НептѸново.

Ка́д' е́ сла́ва та́ си́ла
ѿда́вна заспа́ла
и́сва́ сна́га ти́хъ бо́говъ
са́ свѣ́тъ е́ пропа́ла,
Непту́нъ нѣ́мъ го́вори:
Муха́меде́ а́бдѣ́!
про́кисе ты́ са́дъ мене́
самъ се́бѣ разсѣ́ди,
да́ и́ тебѣ́ ва́шъ тво́й и́ ви́нтокъ э́ и́и
и́сслѣ́шаю лю́ди,
не́гѡ и́ди ѿ́ тале́,
и́ ка́кѡ зна́шъ гѣ́ди,
ни́ е́ ли́ти по́знато́,
да́ ве́къ ко́зи кю́те,
и́ са́ сво́ѡмъ вре́днѡ́кѡмъ
ни́штъ вѣ́ше, не́гъ мѡ́те.
ѿпи́решъ се́ на трѣ́скѣ
да́ти а́ланъ про́воде́,

да

ДА ТѢ СТРЕЛА ОТРОВНА
У СРДЦЕ ОУБОДЕ,
СЕВЕРЪ МЕНЕ НЕСЛЪША, (Е)
А ХЕСПЕРЪ ПОМАЖЕ. (Ж)
УБЛА Е ТО ИСТИНА,
НИ ТКО ТИ НЕЛАЖЕ.
АКО ТО НЕВЕРДЕШЪ,
А ТЫ САМЪ ПОСМОТРИ,
ЧИИ Е ХОТИНЪ И ИСИ,
ВЪДАЛО РАЗМОТРИ;
ГДИЕ ЗЕМЛА, И ЛЮДИ,
ГДИЛЬ ТИСЪ ФОКШАНИ; (С)

Га-

(Е) Чрезъ северный вѣтарь овде размѣвасе Россія.

(Ж) Хесперь есть западный вѣтарь, и чрезъ него размѣвасе Австрія.

(С) По узѣжю Хотина Австрицами, Принцъ Ковбургъ съ 20000 австрицевъ, и Генер. Сваршевъ съ 7000 рѣса при Фокшанахъ напали на лагерь турецкій в

Галацъ, Барлатъ, Бѣкѣрештъ,

Гдѣли Ботѣшани;

Свѣ оузеше, то северъ

оу снаги жестокій,

то тихъ хесперъ, алъ оштаръ

и веле высокій.

Опетъ велимъ, негъ иди,

и какъ знашъ гдѣди,

дасе упрѣдъ несмею

съ обѣицомъ люди.

Начастъ теби те биле

какъ ти е драго,

макаръ съ нима сгравіо

свѣ паклено благо.

И за добро налазекъ

сѣветдемъ теби,

ОВЪ

30000. тѣрака и арнаѣта 31. Іуніа йса свимъ

покили ихъ и растѣрали. и сѣкъ окозъ придобили.

Овѣ среѣю желеѣки,
како и самъ себи.
дасе сада ты проѣшъ,
и ветре немѣтишъ,
Севера и Хеспера
ни пошто немѣнишъ.
Ерѣ ако те ѡкѣпе,
вѣрѣ ти задѣемъ,
речи съ то, не ѡшафъ (3)
да тига продаемъ.
Кожѣкети сѣлти.
и сатрѣти кости,
докъ неплатишъ до новца
самъ дѣгъ твоѣ злѣсти.
Иль ѡнъ за то немѣри,
ни савета слѣша,

НѢГѠ

(3) Ошафъ есть съхо вѣже, како ти шлѣке, крѣшке,
и навѣке, и проче.

НЕГѢ ХОТѢ, И ЖЕЛИ
 СРЕТНИЦѢ ДАКЪША.
 ПАКЪ СЧЕПЪВШИ ТРЕЗВЪЦѢ
 ПОВИКЪДЕ ГЪКѢ,
 ТѢШКѢ СИЛѢ САКЪПЛА
 Ѡ СВЪДЪ СВАКОАКѢ.
 И УСЕДЕ НА КОНѢ,
 СВОГЪ СТАРОГЪ ВЪРАКА, (И)
 КОГАМЪ ДОВЕДОШЕ
 ИЗЪ ПАКЛЕННОГЪ МЪРАКА.
 БЪЗДИ, ІОРЖИ ГИЗДАВѢ
 И СВЪДА ПРОЛѢКЕ:
 АЛЪСЕ ЗАЛЪДЪ ѠНЪ ТРЪДИ,
 КЪ ДОЦКАНЪ ДОЛѢКЕ.
 ВЪРЪ ГАИГОДЪ ѠНЪ ДОПАДНЕ,
 ИЗНОАНЪ ДО ТРЧИ,

ОПЕТЪ

(И) ОУ МЪХАМЕДЪИ, ГДЕ ѠПИСАНО МЪХАМЕДОКО ПЪТЪ-
 ШЕСТВІЕ НА НЕБО ПО АЛКОРАНЪ, ОУПОМИНЪСЕ, ДА Ё НА
 КОНЮ ПОШАО, КОИСЕ НАЗІВАО ВЪРАКЪ.

Опѣтъ залѣдъ є сѣвѣ трѣдѣ,
кадсе на то прѣчи.
Ка є вѣйска побѣта,
ка дѣца пропала,
ка є вѣрѣтъ ѡу зѣтъ,
и снага ѡ пала,
ка топови оумѣкли,
ка оу зѣта хрѣна,
коѣ є оу тѣворѣ
наибѣжа ѡвѣрана. (i)
Оу тѣшкой той нѣрости
свѣ вѣтре позѣва,
да ѡзмѣте црнѣй пѣнтѣ:
и пакао за зѣва,

да

(i) По побѣди Фокшѣнской пѣшао великѣй вѣзирѣ са 90000
лѣди на Кѣвѣрга, и Сѣварова: али прѣдсрѣтенѣ ѡ нѣхѣ
при Мартинѣшти ѡ Влашиной 22. Сѣп; и тога дна по-
вѣенѣ са свѣмѣ. ѡ Непрѣятѣла на плацѣ пало 7000, до-
бѣто 100 карѣка, и 80. топова ѡ сѣмѣ прѣчегѣ ѡвоза:

да по дигне свѣ силѣ
 на сѣвернѣ странѣ,
 да оузмѣже какѡ годѣ,
 залѣчити ранѣ,
 да прожѣне лютѣ сѣверѣ
 са црнога мѡра,
 да ѡврати страшанѣ градѣ
 ѡ своѣга двѡра.

Мухамедѣ по тайнѡ
 Платѡ ѡговара, (л)
 и за доврѡ нѣгово
 саветѣюѣь карѡ:
 на мене се неѣздай,
 ни помоѣки ишти,
 ѣрѣ немогѣ слѣжити:
 а знамѣ да те тишти.

До.

(л) Платѡ ѣ назычесткѣ называесе пакленый краль или заповѣдникѣ.

В

Достати є поможи,
што ти децѣ примамѣ,
самѣ ты видишѣ колико
главоболѣ имамѣ.

Вѣкъ ми є досадило
бодити рачѣне,
и толике оу кѣжи
пѣношежи бѣне.

Ищи мира, акѣ хѣшѣ
да мирно поживишѣ,
да вѣкѣгѣ зла ѣ твоѣ вѣкѣ
ѣ садѣ недоживишѣ.

Брѣ дошло є то време
да сѣ твоѣ лѣсти
десниѣца Іѣпитѣра (л)
ѣданѣ пѣтѣ ѣмасти.

БОЛѣ

(л) Іѣпитѣрѣ ко назѣчникѣкѣ вѣо є найкѣжи бѣгѣ, или
бѣгѣ на бѣгови, и бѣгѣ нѣка.

Болъ тай часъ Платона (м)

испорѣчи лепш

обличаюкъ мышлѣнѣ

мѣхамѣда слѣпо.

Если ты ко д себѣ

штѣ ко мене тражишъ

да га ветре по джемъ,

на то мене дражишъ;

Прѣшло ѣ време оно

ка д самъ га ѡблада,

и ветровѡмъ оуздѣ

на главе на лага.

Не видишъ ли ты зверѣ (н)

по морѣ летѣе,

коимъ противитсе

ни ѣ ми могѣе.

Въ

Ерѣ

(и) Болъ ко нзыкъвѣ быо ѣ богъ на ветрохн.

(к) Зверн ѡбде размѣкансе великѣ боине галиѣ свѣи наро-
дѡвѣ.

Ѣрѣ колѣкѣ силѣмъ се
и начине тражимъ,
да бы на пѣть стѣти ѣмъ,
то ѣхъ быше дражимъ.
Негѣ милый Мѣхамедъ
сакѣпланде крила
Ѣште докъ е ранѣе
докъ нѣ достыгла
тѣга, скрѣзъ, и теснѣта
коѣ тебе чека,
такѣ страшна, ѣлюта,
коѣой нѣйма лека.
Ѣпетъ велимъ послѣшай
сѣвета Платѣна,
да гдѣ годъ недѣчекашъ
лютогъ ладѣна.
Синѣ мѣна, загрѣми
самъ Ѣпѣтеръ съ нека,

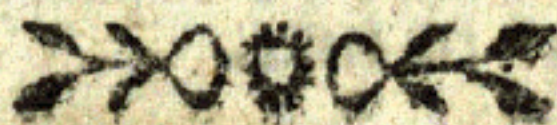
”
Ѣсна

ЛАСНА СТРЕЛА ДОЛЕТИ
КОМЪ ЗМАМЪ ВРЕВА.
ПАКЪ ЗАПИТА ІЮПИТЕРЪ:
ЗМАЙ СЕ ТЫ НАЗЫВАШЪ;
АЛЪ ОУ ЧІЕ ТЫ ПТИЦЕ
ТАКЪ ДРЗКЪ ДІРАШЪ;
НЕЗНАШЪ ЛИ ТЫ ДАСЪ ТО
МОЕ СЛЪГЕ ВЪРНЕ,
МОА СНАГА, И КРЪПОСТЬ
И СИЛЕ ВЕТРЕНЕ;
И ТИ КАЖЕМЪ, НЕДІРАЙ,
НЕГОСЕ НИХЪ ПРОЪКИ,
АКЪ ИМАШЪ ШТО СЪ НИМА,
А ТЫ КЪ МЕНИ ДОЪКИ,
ЗНАШЪ ТЫ НИНЕ КЛЮНОВЕ,
ИЗОШТРЕНЕ КАНЖЕ,
ВЕЛИМЪ ОПЕТЪ ПРОЪКИСЕ,
И НЕЛОМИ ПАНЖЕ.

ѢРЪЖЕТЕ СКЪПѠ СТАТИ
КА ТЕ СТАНѠ ДРАТИ,
ПАКЪ ОНДАЖЕШЪ ПОЗНАТИ,
ДА НЕМОЖЪ ѠВСТАТИ,
То ІВПИТЕРЪ ИЗРЕКШИ
ПЪТЕМЪ СВОИМЪ ѠДЕ,
И МУХАМЕДЪ БЪРАКА
СВОЕГА ѠБѠДЕ,
ПАКЪ ѠИДЕ ѠДАТЛЕ
ДА СЕ ПРИГОТОВИ
НА СЪБЕРЪ ВОЕВАТИ,
ДОКЪ ДОЖЕ И НОВЫИ
РАТЪ НАНЪГА СЪ ЗАПАДА,
КОИ СЕВЕРЪ БРАНИ,
МЪА ЗА ТО НЕМАРИ
ГОТОВИСЕ КЪ БРАНИ.

II.

МУХАМЕДУ ПО ОЖАКОМУ
КЛИПКАСЕ ПОТЭЖЕ
СЪ РЪССИ: СЪДЖЕШЪ ВІДИТИ
КАКЪ ТЪ НАТЭЖЕ.

ТВРДОГЛАВЫЙ МУХАМЕДУ
САВЕТА НЕСЛЪША,
НЕГЪ ОУ СРЦУ ГОРАКЪ БДЪ
СА ЖЪЧОМУ ѠКЪША.
БДЪ ТО КЪО АСПІДОВЪ,
А ЖЪЧЪ СКОРПІЙНА,
КОЮ Є ОНЪ ИЗНЕСАО
ИЗЪ АДЕКИХЪ АДЕЛИНА.
СРЦЕМЪ Є ПАКЪ КЪЛО
КЪТИЦА ПАНДЪРИ, (а)

(а) Пандора ко пїить єсть прозванїе прекрасне нѣке во-
сїнѣ, коює свї богови ѡбдарили, зато є и нарече-

оу коїої сва неспрежа
и свако зло гори.
И кады онъ ню швори
ѣдомъ да зарази
што годъ предъ сокомъ наже
све то да порази.
Пакъ и то є мыслию,
даже кѣти лерна (в)
свію зала за савъ скетъ,
алъ глабамъ дерна.
кады она неразуме
што є кѣиа сила,
коа є свагда правди
оу поможи была.

Што

на Пандора, то єсть свѣтъ шедарена, а кѣтица нѣ-
на значи такеѣ стварь изъ коѣе свако зло ража.

(в) Чрезъ лернѣ назначивали пѣти мѣсто свакогъ зла,
и неспреже.

ШТО Є РѢКА БЫСОКА,
 ШТОЛЬ ДЕСНИЦА КРѢПКА,
 КОА СВОЄ СѢ БРАНИ
 Ѡ БЕКА ДО БЕКА.

НИШТА МАНѢ МѸХАМЕДЪ
 СВОЄ ПОКРЕПЛАВА,
 СТЕНЕ ГРАДА ѠВХОДИ
 ДѢУЪ ѠВОДРАВА.
 СТОЙТЕ, И НЕБОЙТЕСЕ,
 СЪ НАШЕ СТРАНЕ СРѢКА
 ПОКАЗѢСЕ СЯ СВІМЪ,
 ПАКЪ БЫКЕ И БЕКА.
 КѦ ПРѢ НАМА КѦСРЪ РѢССЪ (В)
 НА КОЛЕНА ПАДНЕ,

В 5

ИЛИ

(В) КѦСРЪ РѢЧЬ Є ТѢРСКА, КОА ЗНАЧИ ПОВѢРНИКА, ТАКШ
 ѠНИ ХРѢТІАНЕ НАЗІВАЮ.

ИЛИ АМАНЪ ЗАИШТЕ, (Г)

ИЛИ САСВИМЪ ПРОПАДНЕ.

ВИДИТЕЛИ БЫ САМИ

КАКАВЪ Е ОНЪ АКМАКЪ, (Д)

ШТО НАВАЛЮЕ НА ГРАДЪ

КАНШ ЕДАНЪ КРМАКЪ (Е)

ГОЛИМЪ ГРЪМА, И МЫСЛИ

ОЖАКОВЪ ОУЗЕТИ:

ПОСТОЙ МАЛШ, НЕМОЖЕШЪ

КРЪШЧИЦЪ ПРОЖДРЕТИ

ТАКШ ЛАГКШ, ЕРЪКЕТИ

ОУТРИДТИ ЗЪВИ;

НЕГШ

(Г) Аманъ такоже турска е речъ, и значи то, што ко насъ пардонъ.

(Д) Акмакъ турски то есть, што безъманъ, или е оума ебродъ.

(Е) Такш турци називаю Хртiane, еръ е ко нихъ скина погана.

НЕГѢ ИДИ ѿ ТАЛЕ,
 И СЕБЕ НЕГѢБИ.
 ИСѢ ТЕБЕ НЕКОИМЪ
 ДОКЪ МИ ДУЦЕ ТРАДЕ,
 СВЕГА ДОСТА ИМАДЕМЪ,
 СВЕГАМИ ДОСТАЕ.
 ИСАМЪ ОНАИ МУХАМЕДУ
 СВЕМЪ СВѢТЪ ГЛВНЫИ
 ПРОРОКЪ ВЕЛИКЪ, ИСИЛАНЪ,
 И ѿ БОЮ СЛАВНЫИ.
 ОНЪ ХВАЛЕЖИСЕ ТАКѢ
 ПАШАМЪ ЗАПОВѢДА:
 ГРАДЪ ЧУВАЙТЕ, БРАНИТЕ,
 НАША Е ПОВЕДА.
 И ТИМЪ ЧАСОМЪ ѿ ХОДИМЪ
 ТРЕЗВЕЦЪ ДОНЕТИ,
 И СВА ДРОТА ОРЪЖА,
 ШТО МОГЪ ПОНЕТИ.

НегѢ

Неко́йгесе ка́жемъ ва́мъ
присту́пить не сме́дъ
Ви́ме ради и́ мр́аза,
на о́воме сне́гъ,
Ю́шсе целю́ га́ на́дамъ
да́же и́хъ заме́сти
ка́шъ о́бай сне́гъ до е́дногъ
оу́ себи погрѣвсти.
Е́то ти ва́мъ по́беда,
ко́а е́ гото́ва,
поче́кайте ю́штъ малю́
до́къ га́ до́кемъ съ но́ва.
Зара́ви вѣ́дте дечице
до́ки́ю ва́мъ скорю́,
а́ по сва́кой прилици
ка́дръ и́де спорю́.
На вѣра́ка оу́се́дши
ка́ню пти́ца при́дъ,

И оу́ то́ме тѣрканію
 до вѣлка́на свѣрнѣ. (ж)
 Те чаканацѣ оу́займи
 да синжире кѣе, (з)
 коѣ приготѣвлаше
 да рѣссе ѡ́кѣе.
 Ѣковавши ѹрѣество
 оу́ стамко́лѣ поведе
 на дѣрѣ свѣомѣ селі́мѣ:
 докѣ дѣрѣге доведе.
 То мыслаше за нѣмце,
 да и́нихѣ ѡ́кѣе,
 алѣ ѡ́нѣ кѣе по́ткове
 да себѣ подкѣе.

вѣла-

(ж) вѣлка́нѣ бѣо ѣ ко назыкше бѣгѣ на дѣ ѡ́гнемѣ Іѣ-
 пѣтерѣвъ и Ію́иѣнинѣ сынѣ, кой ѣ Іѣспѣтерѣ громѣ-
 не стрѣле ко́ваѣ.

(з) синжирѣ, ѡ́ковы, лѣнци, пѣта.

ВѢЛКАНЪ НѢМЪ СЪ ЧАКАНЦЕМЪ
ЧЕСТНѢ ѠГОВАРА,
ПОДАВАЮЩИ САВѢТЪ
ВЪ МѢСТѢ ЛѢПА ДАРА.
МУХАМЕДЕ МИЛЫЙ МОЙ!
ПОЗНАЕШЪ ЛИ РУССЕ;
НЕ УЗДАЙСЕ ОУСЕБѢ,
НИ ОУ ТВОЕ КЛЮСЕ.
ТАЙСЕ ЗЫМЕ НЕКОИ,
НИ СНЕГОВА СТРАШИ,
НИТИ ТВОИХЪ ЮНАКА,
НИ ТОПОВА ПЛАШИ.
НА ЗЫМИ Е ѠНЪ РОЖЕНЪ,
И ОУ СНЕГЪ КЪПАНЪ,
И СДНЦЕМЪ Е И МРАЗОМЪ
Ѡ СВДА ПРОЛЪПАНЪ.
ѠСТАО Е КА ЧЕЛИКЪ
ГДИ ОУДАРИ КРЕШЕ,

КРЕШЕ, МЛАТИ, САТИРЕ,
 И НА ГЛАДКУ ТЕШЕ.
 ПРОЖИСЕ ТЫ СЪ НИМЪ РАТИ,
 НАКОВАНЬ МИ КАЖЕ,
 НА КОМЕ ГЯ СВЕ ВРАЧАМЪ,
 ХОЖЕ ДАТЕ СМАЖЕ.
 А ІОШЪ, ЧДЕМЪ, И НЕМЦУ
 МЫСЛИШЪ МАГЛЪ ДАТИ,
 МНОГО Е ТО ЗА ТЕБЕ,
 ХОЖЕ ТЕ СВЕТЪ ЗНАТИ
 КАКЪ ЖЕШЪ ТЫ ПРОПАСТИ,
 И ОУ НИШТА ДОЖИ.
 МИНЕРВА Е, МОРЕ, ТЪ, (З)
 БЕЛИМЪ ЗЛОЖЕШЪ ПРОЖИ.
 МЕЖЪ ЦЕСАРУИ ЛАДДОНЪ
 БОДРЫИ СТАРЕЦЪ МЪДРЫИ,

(З) МИНЕРВА БЫЛА БОГИНА ПРЕМЪДРОСТИ ИНАЧЕ НАЗКАННА
 ПАЛЛАСЪ.

А мѣжъ Росси Потемкинъ,
Солдатъ не оутрѣданный.
За Ковѣрга што мыслишъ
маленъ ти се чини;
Свѣарова заръ незнашъ;
дае Юнакъ дивный.
Два лешника брахъ
читавъ е войска:
и ти кажемъ, пазисе,
бытиже ти горка.
Катаринъ докров знашъ,
Іосифа незнадешъ,
небдали, негъ мирды,
дага не познадешъ.
Оу нима е адхъ еданъ,
и срце едино,
войска имъ е оучена,
и сви стое чинно.

Съ орловице ты вадѣишъ,

почѣвайде очи,

Ископаете доиста,

ткò преке доскòчи.

И старый ковачъ вдалканъ

ово теби кажемъ,

по временѣхъ речеци,

да га теби лажемъ.

Онъ тѣ ѡпростившице,

по орѣжѣ ѡде,

мѣкъ тимъ доке на потоцѣхъ

дасъ напѣе водѣ.

Нѹмфе нѣмѣхъ гóворе: (и)

Мѣхамеде старче!

къда такъ ты хиташъ

делѣа юначе;

РАТЪ

(и) Нѹмфе когинѣ надъ кодама; рекама, источницы,
и потоцы. С.

РАТЪ ТЫ БОДИШЪ ВЕЛИКІЙ
СЪ РЪССИ, И ЦЕСАРИИ,
МЫ ЧЕМО ДАСЪ ТО
ВЕЛИКИ ЮНАЦЫ.
ТЫ ОУ КАВЪ НЕИДИ,
БЫКЕ ЗАТЕ БОЛЪ
НЕГЪ СЪ НИМА СМІРИСЕ,
И ТО СЪ ДОБРЕ БОЛЪ
АКЪ ЛИ ПАКЪ ТЫ НЕКЕШЪ
ДАСЕ СЪ НИМА СМІРИШЪ
КАЖЕМО ТИ ДОИСТА,
ХОКЕШЪ ДАСЕ ДИВИШЪ
ОВИ НАШИ ПОТОЦЫ
КАЖЪ НАМА ЛЕПЪ,
ДА СВИ ТВОИ ПОСТУПИ
ОВИ, ИДЪ СЛЕПЪ.
ПОТЕМКИНЪ ПОРЪЧЕ
ОУ ОЖАКОВЪ ПАШИ,

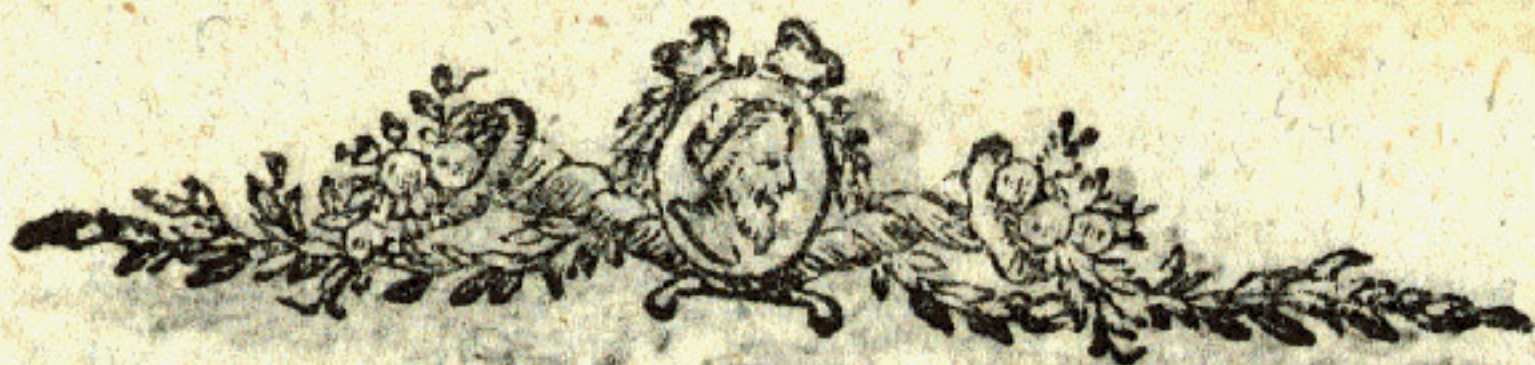
Да се онъ задалѣ тѣ
 по градѣ небаши,
 акъ лежатъ немысли
 оу крви и смрадѣ.
 неговъ таки некъ преда
 штоѣ годъ у градѣ.
 акъ жели да свима
 честитъ бѣде тѣрванъ; (i)
 и наче, тврда бѣра,
 оучиницю кѣрванъ. (к)
 ѿ мала до велика
 пошедти некую,
 уздамъсе на бѣга могоу,
 и на мою срецю:
 а самъ са свима людама
 изиѣи на вѣрѣ,

С 2

ѿрѣ

(i) Тѣрванъ значи то што и чалма.

(к) кѣрванъ Тѣрки значи жѣртва крвава.

Ерц во рѣси мирникѡмъ
крѣчѣ недѣрѣ.

Паша ѡпорѣче:

малѡ затѡ маримъ,
чини штѡ ти ѣ драгѡ,
хѡѣю дасе вранимъ.

Нѡмоѣи моѡ гѡтова

Мѡхамедѣѣ дѡѣи,
ѣто га ѡчѣкѣемъ,
ни часъ нѣѣе прѡѣи.

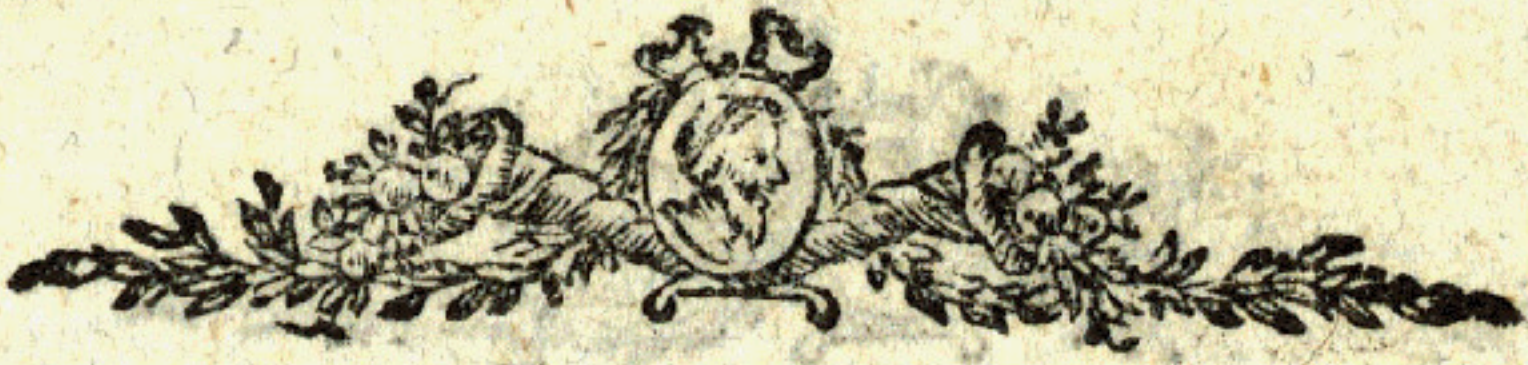
На тѣ рѣчи Потемкинѣ

заповѣда бѡйсѣи,
нѣдѣте вѣже гѡнаѣи,
и нѡноге мѡмѣи.

Зѡма нѡмъ ѣ ѡвѣчна

вѣсе нѣѣ некѡйте,
нѣгъ свѣи жѣвѡ, ѣднѡкѡ
и юнѡчки стѡйте.

Штѡ-

ШТОСЕ РЪССЪ ѠТЕЛО,
 ШТОЛИСЕ ИЗМАКЛО,
 ГДИ НЪГОВЪ АДЪХЪ И РЪЦЕ
 ТѢ НИ Є ДАМАКЛО;
 Крмъ, КЪЕАНЪ, И КАВКАЗЪ
 МАЧЪ Є ТВОЙ ЗАВЛАДАО,
 И ДРУГЕ МНОГЕ СТРАНЕ
 СТРАХЪ Є ТВОЙ ѠВЛАДАО.
 ЯЛЪ НЕ ТВОЙ, НЕКИЧИСЕ,
 НЕГѠ МАЧЪ ВЫШНЪГА,
 ѠНЪ СВѢДА ПОБЕЖАВА,
 И НИШТА БЕЗЪ НЪГА.
 ПрѢТИ ТИ МДХАМЕДОМЪ
 ДАЖЕ ТЕ САТЪТИ,
 ТЫ СИ ѠНАИ, КОИСЕ
 ПАКЪ НЕКОИШЪ СМЪТИ.
 ИМАШЪ ТЫ ЗАЩИТНИКА
 ВОЕВОДЪ СТАРОГЪ,

Бѣга, и правду твою,
што се койшз молодогз.
Мухамеда Зеленка,
баралицз старогз.
дажд, и кезаѣлика
пропалицз правогз.
Таки на саветз зове
генерале свое,
пакз онз нима говори:
намеренѣ мое
ѣсть ово, да ми градз тай
данасз ѡсвоимо,
и роцциской держави
нѣга присвоимо.
ништа выше, негз таки
на градз да идѣте,
и тврдоглавогз Пашз
да ми доведете.

Мой

МОЙ ЛЮБЕЗНЫЙ ВОЛКОНСКОЙ
 РЕДЪ НА ТЕБЕ ПРВЫИ
 ДОПАДЕ, НИ ЖИВОТА
 НЕ ШЕДИ, НИ КРОВИ.
 ЗА ВЕРЪ, И ЗА ПРАВДЪ
 БЪДИ ЖЕРТВА ЖИВА,
 КОА БГЪ, И ЦАРСТВЪ
 БРАШ МИЛА БЫВА.
 АДЮТАНТИ СВЪДЪ ЛЕТЕ
 КАНШ СОКОЛОВИ,
 ЗАПОВЕСТИ РАЗНОСЕ
 ДА БЪДАНЪ ГОТОВИ,
 ОУ ЕДАНЪ ПЪТЪ САСВИХЪ СТРАНЪ
 СЪПАТИ НА ЮРИШЪ: (Л)
 НА СИГНАЛЪ ПО ТРЧАШЕ,
 СЪДЪ ДАСЕ ЗАЧЪДИШЪ.

С 4

ШТО

(Л) Юришъ, пристѣлъ, штѣрмъ.

Штосе чини ѿ свію
сз пола, и по градѣ,
какѡ рева́та тѣркѡмъ (м)
ѣинѣришѣ брадѣ.
и шти́кама балаю
канѡдрѣго сно́плѣ,
малѡ што тѣ помо́же,
бо́ино тѣрско ко́плѣ.
Попа́даше и рѣсса
нѣколикъ хила́да,
то кошто́ва за́зѣтъ
о́жакова гра́да.
и Волко́нскоѣ тѣ па́де
хра́вршій боебо́да,
Гене́ралъ, Кне́зь порѣкломъ,
и сла́внога ро́да.

То

(м) Ревата рѣски значить момци, деца.

ТО СВЕ ДѢГѢ ТРАШЕ И САРЕНІА ДАНО
 ПЕТЪ ФРТАЛИ СІТА,

И ОЖАКОВЪ ЗАБЛАДА
 СИЛА, СЛАВНА **КІТА**. (Н)

ДАРДАНЕЛЕ НАЧИНИ
 И СВЕ КЛЮЧЕ ОУЗЕ,

С 5

ДО-

(Н) При оузѣтїю юрїшима ожакова, коє є слѣчилося
 1788 года деке; 6 по старомъ, съ тѣрск
 стране на мѣстѣ пало 8370. людн, изъ мѣтъ
 конхъ было 283 офицїра. а шрана померло 1140,
 заробѣныхъ было выше ш 4000. ш гарнизона,
 мѣкъ койма находїося єданъ Паша ш Три тхѣга.
 Артилерїста и морскихъ офицїра 448 было. А къ
 томѣ добили русси 780 барака, и 310. то-
 ноба и авантопка. А съ Россїске стране во обще
 пало єданъ Генераль Маїоръ; єданъ Бригадїръ, Три
 штабсофицїра, 25. оберофицїра и 926. простыхъ
 солдатъ. Ранѣныхъ было 19. штабсофицїра, 1100
 оберофицїра, и 1704. гемайнера.

Дона, Днѣпра, и Днѣстра
мѣи даде сѣзе.
Црнога моря Госпожа,
вѣикудере прѣти, (о)
чекай малю, и постой
доку се мачу освѣти:
посетику и тебе
мирану быти нежешу
скратику ти по тебе,
еру оуба пролѣжешу.
Херсонъ путь готовимъ,
нега оузвишавамъ, (п)
трговиню у немю
дижемъ, повышавамъ.

(о) Вѣикудере есть оуетже канала изъ црнага моря къ Цариграду.

(п) Херсонъ есть новыи градъ трговачкый на оустю рѣке вѣгъ близъ днѣпра, и црнага моря, кога ебкатерина II. Императрица сазидала оу лѣтѣ 1777.

А ты Мѣто кады не кѣшъ
 у мирѣ да живишъ,
 глѣдай кѣфъ съ црвѣнимъ
 млѣкомъ да готѣвишъ.

Искочивши Мѣхамѣдъ
 изъ двѣрна дѣла
 съ трѣзвѣцемъ на полѣ
 ѡжакова града,
 поспѣшава на помоу
 своѣй дѣци милой:
 "Алѣ гвѣ залдаъ што чини
 у памѣти гнилой.

Кѣ ѣ северъ раздѣвао
 ѡжаковске стѣне,
 и Юнаци по граду
 што налазе, плѣне,
 дѣцамъ по оулицамъ
 потѣчена леже,

Handwritten notes in Cyrillic script, including the number 150 and illegible signatures.

А койсѣ оумакли,
на кратъ, наносѣ беже,
За койма Козаци
оу потерѣ трче,
малѣ кой оутече,
тѣмѣсе кесмрче.
Тѣѣ быо страхъ великѣ
и тѣга прелюта
кано Паша, и Аге
сви леже оу пѣта:
А ѡсталымъ побитымъ
комъ се мозакъ клѣде,
комъ се црѣва мотаю,
ѣдногъ неймаде
Зарава, или чѣтава
кой бы заостао
безъ рѣне тѣшке, люте,
илъ сасвимъ непропао.

Такоу разаренный Марсч

никога не щеди,

ни стара, ни младога,

ни дечицѣ гледи.

Какоу Мухамедъ то види

по бедрице пакенѣ

ѿ неволѣ тѣреаномъ

самъ ѿ землю треснѣ.

Бакъ, говори: какоу то (р)

ѿжакъ да се даде

оу синжире кадромъ

да се ѿнъ предаде;

не бердемъ, га то снимъ,

ѿжакъ є мой сбагда,

(Абра Мѣю! кѣю твою,

али ѿ садъ нигда)

таре

(р) Бакъ речъ тѣрска, смотри, гледи.

ТАРЕ ОЧИ, КЪДИСЕ,
НАОЧАРИ МѢКЕ,
ЖИТАПЪ ГЛЕДИ, ПРЕГЛЕДА (С)
СА СВИХЪ СТРАНЪ ПРЕМѢКЕ,
МЫСЛИ, И ГОВОРИ САМЪ
ЧЪДНОМИСЕ ВІДИ,
ДА Є ВРЕМЕ ИЗІШЛО:
ПАКЪ РЕЧЕ ХАЙ ЖИДИ. (Т)
ШТО БЫ, ШТОСЕ ОУЧИНИ,
ОЖАКОВЪ ОУЗІШЕ;
РЪСКИ СА СВІМЪ ОЖАКОВЪ
ЇМЕНЕ ѠТІШЕ; (Ѡ)
ПАКЪ Ѡ ТАЛЕ ОУСТАВШИ
ЛЕТИ БЕЗОБЗІРА,
СВѢДЪ ТЪМАРА, И ТРАЖИ,
ВЕЛІКОГЪ ВЕЗІРА.

АЛЕ

- (С) ЖИТАПЪ ТЪРСКИ, ЗАПИСНА КНИГА.
(Т) ХАЙ ЖИДИ ТЪРСКО РЕЧЕНІЕ УДИВИТЕЛНО.
(Ѡ) ТО БЫЛО 1788 ДЕК. 6.

Алѣ є Везирѣ Далекѣмъ конѣтѣмъ оубо
 вѣшѣ чакѣ оубо еѣгарской,

пре нимѣ є рѣсѣ и Немацѣ
 въ Молдавѣ и Влахкой,

Сераскирѣ є повѣенѣ, минирѣмъ оубо
 войска ратерѣна, и вѣсѣмъ и

потоплѣна, спалѣна оубо
 флота разсѣпана,

Нейма ништа, залѣдѣ трѣдѣ, и вѣнамъ
 оубо жѣковѣ мойнирѣ оубо зѣмѣ или

вѣдимѣ Орла двоглавно
 вѣракомѣ се вѣе.

Зѣрѣ мѣ такѣ сѣкѣно,
 некамѣ и вѣде:

да чѣвамѣ и оубо напредѣ
 дрѣге мое люде.

Сѣ нимѣ Белградѣ, и Бендерѣ
 вѣрѣанити мѣгѣ,

АКО ѿПЕТЪ КОИ ВРАГЪ
НЕ ѿБІЕ НОГЪ.

БІСАМЪ СЕ ОУМЕРІО
НЕГѠ ѠСАДЪ ИДЕМЪ,

ДА МАЛѠ ѠПОЧИНЕМЪ
И ШТОГОДЪ ПОБІДЕМЪ:

ПАКЪ ѠКОДЕ ВБРАКА
ѠИДЕ БІЗЪ ТРАГА,

МАКАРЪ НИГДА НЕ ДОШАО,
НЕКЪ ИДЕ ДО ВРАГАНѠМЪ ВОХАЖѠ

АНДРАТѠМЪ ДА ѠЗМНАНѠ
ВРАКОМЪ НЕ БІЕ

САКЪ ТАКЪ ѠМЪ БІЗЪ
НИКѠМУ НЕ БІЕ:

БІЗЪ ПАНѠМЪ И ВМАЛѠРЪ СЪ
АДОТЪ МОТЪ ДІВЪ

ОУ ИМА ДІВЪ СЪ И ВМАЛѠРЪ
ОУ ИМА И ВМАЛѠРЪ

III.

МУХАМЕДЪ ПО БЕЛГРАДОМЪ
 БОЮЕ СЪ ЦЕСАРУИ:
 АЛИ И ТЪ УСЕКА
 ТКОСЪ ТО ЮНАЦИ.

О ВЕЛИКЕ ЖАЛОСТИ,
 ТЪГЕ И НЕВОЛѢ,
 НЕСМЕ ДАСЕ ПОМОЛИ
 НИКЪДА НА ПОЛѢ,
 ИЗ СВОИХЪ МРАЧНЫХЪ ПАЛАТЪ
 УКАЖЕННЫХЪ СМРАДОМЪ,
 НАДНЪ ПАКЛА ЖАЛОСТНОГЪ
 НАПОНѢНЫХЪ ИДОМЪ:
 ДАГА БОГИ НЕВИДЕ,
 И НЕПОКАРАЮ,

D

ЕРЪ

ЄРЪ САВЕТА НЕСЛУША,
МЫСЛЕТЬ ДА ВАРЮ:
НЕГШ ОУЗЕ СЛАДКОГА
ВІНЦА МДСЕЛІЗА
ДАСЕ НІМЕ ОУВЛАЖИ,
И ОУ СНО НЕПРЕЗА.
ПАКЪ ОНЪ ЛЕЖЕ СПАВАТИ
НАКВАШЕНЪ ПОАКШ,
ДА РАЗЕІЕ ТІЖАКЪ ДЕРТЪ
ГОВОРИ ОВАКШ:
БАРЪ ДА МАЛШ ПОЧИНЕМЪ,
НЕБЫЛИ ИСАУЦИ
ШТОГОДЪ ДОБРО ДОНЕЛИ:
ІАВИЛИСЕ ДАНУЦИ
ДОБРИ, СРЕТНИ ЗА МЕНЕ,
КАКШ ШТО ІА ЖЕЛІМЪ,

А тѣ Алла оучини (а)
 какъ што ѿ белимъ.

Тѣрцисе неўздаю
 оу ѿкога Бога,

Него зовѣ оу поможѣ
 Мухамѣда свога.

Изъ нѣгова кѣрана
 стѣхе повѣдали,

ѿвписавъ стѣне града
 нѣма ѿградѣли.

Пакъ то велѣ мѣжѣ совомъ
 градъ ѣ нашъ покрѣвѣнъ,

ѿ очію кѣдрѣкихъ
 ѣа свѣмъ ѣ закрѣвѣнъ.

Ѣто цѣла година
 ѿ какъга глѣде

D 2

НА

(а) Алла тѣрки, Богъ. значить

НА ПЪСЪЛЕ СА СВІХЪЗ СТРАНАХЪ
ПЪКЪГА ІУШТЪЗ НЕВІДЕ.
ТЪШКЕ ВЪДАЛАШТИНЕ!
ЧІМЕСЕ БЪРАЮ,
ОУМОМЪ СЛЪПЪ НЕВІДЕ
ДА СО ТІМЪ ПАДАЮ.
СТОЙТЕ МАЛЪ ДОКЪ ВЛИЖЕ
ЛАДЪОНЪ ПРИСТЪПИ
ДОКЪ ѿ СВЪДА ВОЙНИКЕ
ОНЪ КЪ СЕБИ ПРИКЪПИ.
ВИДИТЕ ВИДИЛИ,
КА СТИХЕ ПОВЪКА,
И КА МНОГИМЪ ПО ГРАДЪ
ГЛАВЪРЕ ѿФЪКА.
ОУ СТАМКОЛЪ МЛАДЪЗ СЕЛІМЪЗ (Е)
СІТНЪЗ КНИГЪЗ ПІШЕ

сѣзе

(Е) СТАМКОЛЪ ТЪРЦИ ЗОВЪ ЦАРИГРАДЪ

сѣзе горке ронетки
 изъ срѣца оуздаише:
 пакъ є дає оу рѣке
 Меркѣрѣ крилатѣ, (в)
 да ѡнесе оу пакао
 оуславнѣ палатѣ,
 гдѣ Мѣхамедѣ почиѣ
 на своѣ гѣвери,
 на харѣрѣ, хасѣри,
 штомоѣ свѣ жѣвери.
 Мало затимъ времена
 оу свѣмъ пѣтѣ проѣ,
 алъ Меркѣрѣи са писмомъ
 къ Мѣхамедѣ доѣ.
 Оустѣи, свѣче, не спаѣай,
 устѣиде поскѣрѣ,

НЕ

(в) Меркѣрѣи мѣдрѣсти и тѣговинѣ боѣ, кѣлнѣ и вѣжес-
 кѣи поштѣи и скорохѣдѣ.

Не ѡклевай ни жмирай,
ни тсе крти спорш.
Ѣво теки велз листакз
ѡ правндка твога,
кога теки онз шилѣ
башз и здвора свога.
Брже на то Мухамедз
ѡ сна свога скочи
иседе нагбери,
пакз ѡткори очи.
Стаде книгѣ читати,
што се оу нїої каже,
(Селїмз ово пише мой,
койми нелаже,)
Здравз намз кѣди добєка,
Свече нашз, и фато! (г)

ДЕЦАВЕ

(г) фата ко тѣрака значить оучитель.

ДѢЦА ТЕ ПОЗДРАВЛЯЮ,
 ЛЮБАЗНЫЙ НАШЪ ТАТО!
 ЯЛЪ ТИ ЯДАНЪ ГЛАСЪ ПИШЕМЪ
 ИЖАЛОСТАНЪ ЗА НАСЪ,
 НЕМЦИ САВЪ ПРЕКІОШЕ
 СА СВОМЪ СИЛОМЪ ДАНАСЪ. (А)
 ПО ВРАЧАРЪ ПАДОШЕ,
 БЕЛИГРАДЪ ПРЕТЕ,
 ШАНЦЕ ВРЪЗЪ КОПАЮ,
 А ТАНЕТА ЛЕТЕ.
 КОВЕРГЪ СЪ БОЙКОМЪ ОУВЛАШКОЙ
 ТЕБЕ ОЧЕКІВА,
 И СА СВОИ ЮНАЦИ,
 НА МЕЙДАНЪ ЗАЗІВА.
 ИЗЪ БРАДЕЛА ХОХЕНЗЛОЙ
 НА КЛАДОВЪ ИДЕ, (Б)

D 4

ИВѢЖЕ

(А) То ескъ, 30. августа по старомъ.

(Б) Кладова сирѣки, а тврци зовѣ фитисланъ.

И веѣкъ тѣ, какѣ чѣмъ,
са свѣомъ силѣмъ сѣде.
да ти банатъ ѡузме
старогъ северина, (ж)
и ѡ свѣда ѡбсѣдне
бѣлога видина. (5)
докротіе познато
штѣсмо и зѣвили,
и зѣвили градѣ,
ништа недѣили.
оу хрватской пропаде
ноби, и дѣвица,
гдѣе многимъ ѡ нашихъ
сатрѣта гѣвица.

(ж) То парче землѣ зовесе ѡгровлахія, а лежи мѣжи Брде-
аіомъ банатомъ, ѡлтомъ, и дѣнакомъ, што є
нѣгда цѣсарико и вѣло.

(5) Хохинълон 8. октѣбра (поновомъ) при Порчени,
и байдини побѣдио Неріатѣла и сѣвъ лагеръ и Мага-
зине оузео ѡ нѣга.

Оу славо́нии Берки́ръ
 и́ оу́ Ма́чки ша́кауцъ
 ѿ́ у́зеше́ ка́дри,
 іоштъ́ гра́ца соко́лауцъ.
 Смі́ дере́во кра́санъ гра́дъ
 и́ онъ ѿ́де ѿ́ насъ,
 ка́кѡ ви́димъ сва́ срѣска
 сто́и насѣпро́тъ насъ.
 Іоштъ́ на́мъ сто́и Белигра́дъ,
 и́ до́бро се влáда,
 ни́шта нѣ́мѡ нефа́ли,
 ни́тсе во́и гла́да:
 а́лз є́ те́шкѡ ѡ́вкѡлѣ́нъ,
 хо́тели ѡ́стати
 не́зна́мъ, во́ймсе в́рлѡ,
 и́ онъ́же ѡ́пасти.
 На́ свѣ́ стране́ проле́кю
 фра́йкѡрцѡ́ проклѣти,
 кѣ́ю,

БІЮ, СЕКЪ, И ГІГМЕ,

НЕМОЖЕ ШТЕТИ.

НИКОГЪ НЕЖЕ ДА РОБЕ,

НЕГЪ СВЕ ПО МАЧЪ МЕРЮ,

НА НАШЪ ТЕШКЪ ШТЕТЪ,

ГІБЕЛЬ, И НЕСРЪЖЮ.

СЕРАСКІРЬ БѢШЕ ПОШАО (3)

ОУПОМОЖЬ БЕЛГРАДЪ,

СЪ АВАНГАРДОМЪ ПРИНЦЪ ВАЛДЕКЪ

ОУЧИНИ ПРЕГРАДЪ.

БДВА И ОНЪ ОУМАЧЕ

ЗА МОРАВЪ РЕКЪ,

КА

(3) Сераскиръ той био Леѣи Паша, кои е по шао био оу поможь белиградъ ш ниша дождприн, коєга Обрнетъ Михалвиць Сербинь самъ са своимъ Фрай коромъ протерао за Нишъ. и за нимъ Црсарци пространсе по Сербин до тимока реке. и стаје по жаревачне границе.

КѢ РАЗДМѢ ГЛАСОВЕ
 ДА ОНИ СВѢ СЕКУ.
 И НА РЕКИ ЗА СОВОМЪ
 КЮПРІЮ ПОПАЛИ,
 ДА ТИ ГЛАДНИ КЪРАЦИ
 НЕБЪДНЪ НАПАЛИ
 ИЗНЕНАДА НЪНЪГА:
 ТОПОВЕ ѠСТАВИ,
 И СОТИМЪ СЕБѢ И НАСЪ
 СРАМОТОМЪ ПРОСЛАВИ.
 НЕГЪ НЕКОСНИ, ОУСКОРИ,
 ПОТЪЧИ, ДОЛѢТИ,
 ЛЮТЕ БИЧЕ ПАКЛЕНЕ
 Ѡ СКОРПИА СПЛѢТИ,
 ТѢ ПРОТѢРАЙ НЕМЧИНЪ
 КЪДРА НЕВѢРНА,
 ДА ТЕБѢ ПРОСЛАВИМО
 ТВОА ДѢЦА ВѢРНА.

А́ КАДЪ О́НЪ ТО́ РАЗЪМЕ,
МЕРКУ́РІЮ РЕЧЕ:
СВѢ ЗЛО́ ИДЕ́ ЗА ГО́РИМЪ,
ЗЛѢ́ СРѢ́ЖЮ́ ПРОРЕЧЕ.
МЕРКУ́РІИ НѢ́МДЪ РЕЧЕ:
ТА́КШ, ТКО́Е́ ГА́ЧИ,
ТА́И НЕ ПИ́ТА НИ́КОГА
ШТО́ НА́ЖЕ ЗАКА́ЧИ.
ПА́КЪ ОУ́СТА́ДЕ НА НО́ГЕ
КЪ ХЕРКУ́ЛЕСЪ ПО́ЖЕ; (И)
НѢ́КОЛИКО ВРЕ́МЕНА
ЗАТО́ ДО́КА ПРО́ЖЕ.
ДО́КЪ ИСКА́МЧИ О́НѢ́ГА
ЧВОРНОВА́КЪ ГА́КЪ,
КО́ЮМЪ Е́ О́НЪ БО́ЕВАО
ШКО́ДЪ ЧИНѢ́ТЬ СВА́КЪ.

ДА-

(И) Херкулесъ ємо є най славниі грчкиі юнакъ крепостію.

даде и кожѣшинѣ
 лавскѣ, да оустраши
 храбрѣ войскѣ цѣсарскѣ:
 "алисе неплаши,
 какѡ люди говоре,
 камила решѣтомѣ,
 ка ѣ храбрость ниова
 позната прѣд вѣтомѣ.

Подиже се ѡдѣтле
 ѡиде потайно,
 дага гдѣгоду невиди
 зѣвса око сѣино. (i)
 Покрадесе оудворе
 Марса лютигога, (к)
 мѣжю свѣма богови
 кога честитога

По-

(i) Зѣвсъ то исто што и Юпитеръ.

(к) Марсъ код набычникѡвъ Богъ военный емо.

Пограви́мъ миздра́ке (л)

стреле́ и гро́мове,

да за своё потре́би

карта́чъ и то́пове.

Па́къ оу́седе на ста́рогъ

бѣра́ка кони́ца,

поспеша́ва къ Белгра́дъ

лѣти ка́нѡ пти́ца.

И́з непа́да оу́летѣ

ме́къю своё лю́де,

гда́ино о́ни ме́къ со́вомъ

што́ да чи́не, сѣде.

Па́къ о́нъ ни́ма го́вори:

а́жаміе́ тѣрци!

Не́мцисѣ́ то, ка́ѣри,

а́ ни́сѣ́ то вѣ́ци.

Што́.

(л) Миздракъ тѣрско оръжіе на подобіе дѣгачкогъ рѣжна
или предѣгачка дѣгна.

ШТО́СТЕСЕ ПОПЛА́ШИЛИ,

ЊВО МЕНЕ́ СЪ ВА́МА,
КА́ САМЪ ГА́ ТЪ, ДО́СТА Ё,
СВА́ Ё СРЕ́КА СЪ НА́МА.

НІЕ́ КА́ДАРЪ ДИНСЪЗІ́НЪ (М)

БЕЛІ́ГРА ОУ́ЗЕТИ,
ЊРЪ́ ЖЕ НЪ́ГА КОМГО́ДЪ
СКО́РПИА ОУ́БСТИ.

ВІ́КЪ ПІ́РИТЕ ТО́ПОВЕ

СВЪ́ДА НА СВЕ́ СТРА́НЕ,
ДА́ ОНИ НЕ ОУ́ЗМО́ГЪ
Њ НА́СЪ ДАСЕ БРА́НЕ.

ПОГРМІ́ШЕ ТО́ПОВИ

СА СВИ́ХЪ БЕ́ДЕНО́ВА,
И́ ТАДА́СЕ ЗА́ПОЧЕ
СА СВИ́МЪ БО́И ИЗНО́ВА.

ТА-

(М) ДИНСЪЗЪ́ ТЪ́ ШТО́ И НЕВЕРНИКЪ́.

Такоу мысли Мухамедъ

дасе немци плаше

ѿ нѣгове грѣмѣве,

алисе нестраше:

негову сгодѣ чекаю,

и градъ позываю,

да се с миромъ предаде,

и вѣрѣ мѣ даю.

Мухамедъ оу гордости

немцѣ ѿговара:

Немыслиде што мыслишъ,

пакъсе іоштѣ и кара.

Белиградъ иа недамъ,

доку ми дѣце трае,

и онъ на то из града

тврѣд речъ подае.

Марцелъ римскій даждонъ

воевода славнѣи

оу Цесáрской Ёрміи
 Командірауъ гла́вныи
 Гедешиъ Ійлевъ
 прозорли́вщи, мѣрдыи,
 Ста́реуъ, тѣломъ сре́дованъ,
 али дѣхомъ ко́дрщи.
 Съ са́ве до дѣнава
 ѿско́пао ша́нцу
 ѿкѡ гра́да ѡвѣіо
 ка́кѡ нѣке ла́нцу,
 Реде́те попра́кціо,
 начі́чкао топо́ви,
 што́же мѣи те́же кы́тъ,
 не́гъ го́рки ѡко́ви.
 Бате́рію пади́гао
 оу́ ади вы́сокъ,
 съ ко́е́же мѣи дава́тъ
 ра́ндъ пре́жесто́къ.

ПОВЕДЕ ОНЪ СВѢ ВОЙСКѢ
ЧРЕЗЪ ЦИГАНСКѢ АДО
ЧЕТИРМА КЮПРИАМА
БЛИЖЕ ИДУТЬ КЪ ГРАДУ.
ПРЕКО СѢБЕ ПРЕШАВШИ
НА БРАЧАРЪ СЕ ПОПЕ,
ПОВЕЛИШЕ ШАТОРИ,
КО ЕСТЬ ОНЪ ТѢ ПРОПЕ. (H)
БАТЕРІЕ ПОДІЖЕ
ПО БРАДУ ДО ПЪТА
КЪ ЦАРИГРАДУ ИДУТЬ
СВѢ ПО СПРЕМА СЪ ПЪТА.
ПРЕКО ПЪТА КЪ ДУНАВУ
ГЛАВНЫЙ РЕДУТЬ МЕТНУ
ПРАМУ НЪГА НА ДУНАВУ
КЮПРИЮ НАМЕТНУ.
ИЗЪ БАНАГА ДА КЛЕРФЕ
СЪ ВОЙСКОМЪ КЪ НЪМЪ ДОУЖЕ,

(H) Сѣмъ 11. по старъ:

И свѣ дръга потреба

оу сѣрвію прѣке (о)

Из тихъ поче понѣйпре

преграке палити,

И понѣма гаднике

оужаснѣ жарити.

Мѣкъ тимъ таки ѿ сѣве

тренжѣ ѿ вѣрїю,

дадфгракенъ ископае,

варошъ заколію.

Сѣтѣдъ дръге подѣже

ватерїе гѣке,

И нанѣма постаѣви

пѣшке свакоѣке. (п)

Е 2

(о) Прѣва ватерїа и редѣтъ имали 7. топова ѿ 18 ѣ.

дрѣга 4. абанъ топа ѿ 30. ѣ.

трѣка 4. хавница ѿ 10. ѣ.

четвѣрта 6. хавница ѿ 7. ѣ.

(п) Прѣва ватерїа ѿ сѣве имала 2. топа ѿ 18 ѣ. и

дрѣга четѣри ѿ 12. ѣ. и 1. абанъ топа ѿ 30. ѣ.

Їоште три катеріе
оу хрѣтѣ прѣмѣ града,
оустѣдоше велике
сѣ прѣкѣ сѣбе с запада.
Фрегата на дѣнаѣ
сѣ галіоты стѣи,
да кы вѣтрѣ дѣвати,
сѣ минуѣ крои.
По сѣви и дѣнаѣ
лажке шѣйке плѣбе,
тѣрадїю вѣбаю,
фѣтаю, и лѣбе.

Срѣмѣ

Дрѣга подалѣ имала 5. топова ѿ 12. ѿ.

и два хѣвеница ѿ 7. ѿ.

Трѣка имала 6. топ; ѿ 18. ѿ.

Четвѣрта имала 2. топ. ѿ 18. ѿ. и 4. ѿ
12. ѿ. и 2. ѿ 10. ѿ. и 2. лѣанѣ топа.
ѿ 60. ѿ.

СРѢМЪ И БАНАТЪ СЪ СЕРВІОМЪ
 КЪПРІОМЪ СВѢЗАНИ,
 СВѢКЪ СЛѢЖЕ ЧІНИТИ,
 ЦАРЪ ШКВѢЗАНИ,
 СВІ ГОТОВИ ЧЕКАЮ,
 СИГНАЛЪ ШСЛѢХЮ,
 НА ШПРЕЗЪ СВІ СТОЕ
 СВОЕ ДА ПОСЛЮ.
 ІОШТЪ ЕДАНЪ ПѢТЪ КОЙВОДА,
 ПОРѢЧЕ ТЪРКОМЪ,
 ГРАДЪ ПРЕДАЙТЕ: СРЪКЮ ВАСЪ
 ОУМОРТИ МЪКОМЪ.
 СЖАЛѢВАМЪ ДА ЛѢДУ
 ВЪ ГЪБИТЕ ГЛАВЕ,
 НЕ ВѢРАЙТЕСЕ ОУ ТОМЪ,
 НИ ЧЕКАЙТЕ СЛАВЕ,
 КОЮ ВАМЪ МЪХАМЕДЪ ВАШЪ
 ЛѢЖИШ ШКЕКАВА,

ЕР НЕВАША, НЕГЪ НАША

ВЫЖЕ Ѡ САДЪ СЛАВА.

Мухамедъ оукрѣплюе

свѣ поградѣ Турке,

а самъ незна какъ вега

Ѡчѣкѣю мѣке.

оу лагеръ порѣче

Старцѣ даждонѣ,

оумомъ и хитростію

равномъ тедеонѣ:

Извѣди то изглаве

я ти недамъ града,

недамъ, Ѡпѣтъ кажемъ ти

вѣз великогъ гада.

ка то почѣ даждонѣ,

запламтисе гнѣвомъ,

заповеди Ѡжежи

свѣ сигнала редомъ.

СѢДЪ ДЕ МѢЮ ПОГЛЕДАЙ

ДА НЕЙМА ОУДАРЦА,
КАКШ ЛЮДИ ГОВОРЕ,

КЕЗ ЛЮТИТА СТАРЦА.
ПАКЪ ЗАПОВЕДИ НАЙПРЕ

ВАРОШИ ПОЖЕКИ,
ДА БЫ ТЪРКЕ ОУ НИМА

ДО ЕДНОГЪ ПОПЕКИ.
ПАЛАСАТЕ ШКОЛУ

СКОРШ САСЕКЪ ДАДЕ,
КАКШ ДА ІОНАКШМЪ ПЪТЬ

ШВОРИ, ПОДАДЕ.

ПОСЛЕ СЪ ПРОЧИХЪ КАТЕРІИ

ЮРИШЪ Е ОУЧИНЕНЪ (р)

ОУ ВАРОШЪ ПОПАЛЕНЪ,

И ПЪТЬ Е НАЧИНЕНЪ.

БЛИЖЕ КЪ ГРАДУ СТУПИВШИ

НА ОКО ОУЗІТИ

(р) Сеп 19 по стар;

И намерено дѣло
са свѣмъ предѣзѣти.
Оу пѣдоше оунѣтра
соколови красни
Трѣаю, и чѣпаю,
како Орли страшни
Сѣкѣ, вѣю, и вѣдѣ,
кога гѣде на кю:
Алз и рѣдѣ свой чѣваю,
да кѣдгѣдѣ неза кю,
Кѣдз то Тѣрци вѣдише,
оу градѣ полѣтише,
мѣтвоглавце трѣчки
ѣдва оумакоше.
Иткѣ немѣже оутѣки
тѣ наплацѣ паде,
ил ѿ пѣшке, ил сѣвлѣ,
ѣле тѣ пропѣде.

КѢДА ГОДЕ ПОГЛЕДИШЪ,
 СВЕ Є МРТВЫХЪ ПЪНО,
 НИТЪСЕ ЗНА СКОТЪ, НИ ЧОБЕКЪ,
 ЄР Є СВЕ ТО ГИВЕНЪ.
 БАТЕРІЕ ОУСТАШЕ
 ПО КАЛИМАЙДАНЪ.
 КО Є ГРАДЪ ІВЛАЮ
 ВЕДЪ, ГИВЕНЪ ІВЛАЪ. (с)

Е 5

СВЕ

- (с) Накалимайданъ на градъ.
1. ва катеріа ѿ стране сѣбе ѿмала
  1. топ. ѿ 12. ІВ. и 4. хаѣ. ѿ 10. ІВ.
  2. га далѣ 4. хаѣ. ѿ 10. ІВ.
  3. а. рѣдомъ 4. хаѣ. ѿ 7. ІВ.
  4. а. ѿмала 8. топ. ѿ 12. ІВ.
  5. а. ѿмала 4. авѣ топ. ѿ 60. ІВ.
  6. а. 8. топ. ѿ 18. ІВ.
  7. а. 4. хаѣ. ѿ 7. ІВ.
  8. а. затворенный рѣдѣть ѿмаѣ
4. хаѣ. ѿ 10. ІВ.

Свѣ скѣпа ватеріе
загѣдише грѣмкѣ,
данымъ тѣркомъ оу градѣ
то допаде горкѣ.
Малѣ за тѣмъ почѣше (т)
позарѣвати тѣрке,
оу градѣ кѣмѣрама,
тѣшке нѣне мѣке!
Паша шалѣ изъ града,
те ище термина,
дасе іоште промысли
до петнаестъ дана.
Мысли онъ да прѣвари,
докъ Сераскиръ доспе,

9. имала 2. авѣ топ. ѿ 30. ѿ. и

4. хабѣ. по ѿ 10. ѿ.

10. а. бат. имала 12. авѣ топ. ѿ кон. быан

4. по ѿ 60. ѿ.

(т) Сеп. 24 по стар.

со тѣмъ гадникъ оуряди
 дага вѣтра поспе
 што скоріе са свихъ странъ
 доксе не завѣни.
 искатъ выше терміна,
 и падне оу кѣни.
 Вѣ ищите терміна;
 херой ѿговара:
 знамъ я доверю што єто,
 да є то прѣвара.
 вѣ ищите терміна
 на петнаестъ дана,
 терміна вамъ я не дамъ,
 башъ ни за два дана,
 неговъ таки градъ дайте,
 себе негубите,
 баръ женѣ, и дѣтицѣ
 свою пощѣдите,
 ни што вамъ є на сѣси
 живо быти неже,

НЕКЮ ПОЩЕДИТИ:
ЩО ХОЧЕТЕ ВЕЧЕ,
ДРАГІЙ ПАШО! ТЫ МЫСЛИШЪ,
ДАСЕ САМНОМЪ ТИТРАШЪ,
НЕ ТИТРАШЪ СЕ ТЫ САМНОМЪ
НЕГЪ СЕ СЪ ГЛАВОМЪ ИГРАШЪ.
ИГРАЙ ТЫ ДО ИГРАКЕШЪ
ІОШТЕ МАЛО ВРЕМЕ,
ДОКЪ ПОНЕСЕШЪ ОУЖАСНО
ЗА СВІЮ ВАСЪ ВРЕМЕ.
ПОГРМИШЕ ТОПОВИ
СА ВРДА ВРАЧАРА,
ДА ВИДИМО САДЪ МЪЮ,
ХОЧЕЛЪ ДАСЕ КАРА.
ДЕТЕ БОМКЕ СА СВІХЪ СТРАНЪ
КАНУ ТЪЧА СЪ НЕКА,
КОЕ ТЪРКШМЪ ОУ ГРАДЪ
ЕСТЬ НЕДАДЪ ХЛЕБА.

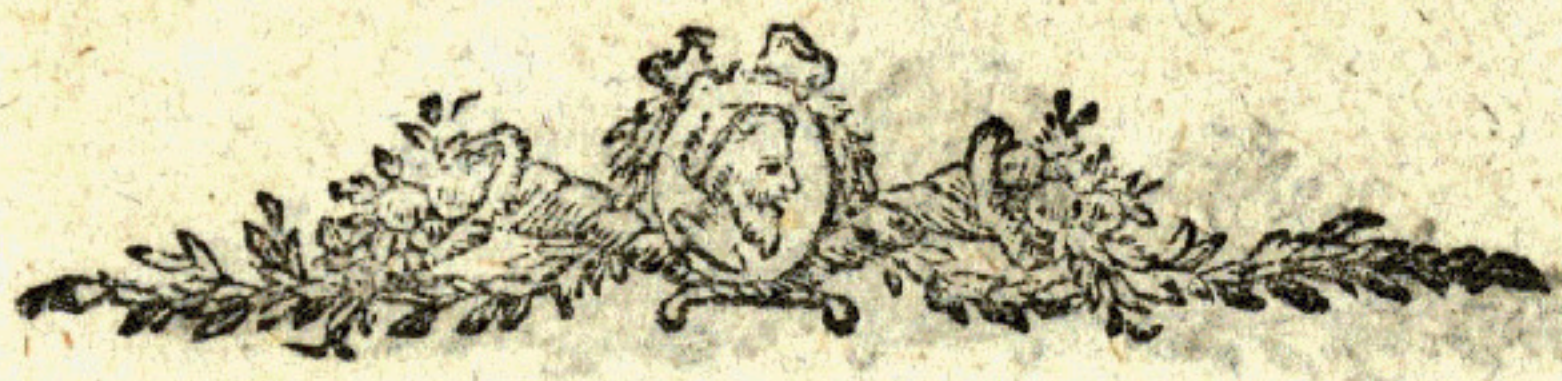

РЫЮ ѿНЕ ПО ГРАДѸ,
 ПРѢ СѸВОМЪ РАЗМѢКЮ,
 ШТОГО НАКЮ КРАЮ,
 И СТѢМГЛАВЪ ПРЕМѢКЮ.
 СТѢНЕ КРѢПКЕ ПАДАЮ,
 И ДОМОВИ ПЛАМТЕ,
 А ТОПѸВНА ТАМЕТА,
 ШТО ПОПАДНѸ МЛАТЕ.
 ШТО ТРОА ПО ОУЛИССЕМЪ,
 ШТО РИМЪ ПО НЕРѸНОМЪ;
 КАКѸ ВЪКТИ БЕЛИГРАДЪ
 СѸ ПО ЛАБДОНОМЪ;
 ІОШЪ МУХАМЕДЪ ХРАБРИСЕ,
 И СЪ ТОПОВИ ГЪДИ,
 ЧЕКАЮКИ ЗЛО ГОРЕ,
 ДОКЪ СЕ СѸМЪ ЗАЧЪДИ.
 ВѢКЪ ИХЪ КОМБЕ СТѢРАШЕ
 ВЪ МРАЧНЕ КАЗАМАТЕ,

Али

Али иаѡ дрѡга зла
да ихъ тѡ помлаѡте.
Брже, рече фелдмаршалъ,
прѡпелице дайте,
тѡ сѡ нима по вѡжаѡци
тѡрке помлаѡте.
Каѡѡ ѡне полѡтише
по свима вѡжаѡци
Мѡхамѡда питаю,
гдѡсѡ ти юнаѡци;
стаѡе писка ѡжена,
и сви тѡрци дрѡче,
сви лелечѡ, и плачѡ,
и дѡчиѡа квѡче.
Нигди мирна поѡкоа
и дни не налѡзе,
ѡр прѡпѡлке посвѡда
почѡстѡ пролѡзе.

И МѸХАМѸДЪ НЕШТА
 КАКЪ ВАЛА СЪ МИРОМЪ,
 ЕР И НѸГА ПРЕПѸЛКЕ
 ШПРАТИШЕ СЪ ЧИРОМЪ
 КАДЪ ДИМЛІЕ ПЛАНШЕ,
 И ДО ЖИВЦА ДОКЕ,
 ТАДА СЪВЪ КЕФЪ ВІТІСЕ
 МѸХАМѸДА ПРОКЕ.
 ЧВОРНОВАКА ПРОПАДЕ,
 ЛЕГЕ ЛИПАКЮРИ
 ХЕРКДЛОВА КОЖУХА:
 МѸХАМѸДЪ СЕ ГЪРИ.
 МЫСЛИ ШТОКЕ ДА РАДИ,
 ПАКЪ НАЙПОСЛЕ КЛЕЧЕ,
 ПАШИ СЪВЕТЪ ПОДАЕ,
 И ОБАКЪ РЕЧЕ:
 НИЕ ФАЙДЕ ПАДОСМО,
 БЕЛИГРАДЪ ШІДЕ,

Ни-

Нинѣ є вѣо, а не нашѣ,
дакле нека йде.

Брже шали на полѣ
в лагерѣ даждонѣ,

са свѣмѣ предай нѣмѣ градѣ,
и главѣ покориѣ

Пре Іосифомѣ поклони,
и ѡпѣста йши.

Ахѣ! оуздайше, кинисе,
оу срудга тишти.

Оу тѣги той изрече
Паши говорѣки:

Не знамѣ што кю надалѣ,
ни ти могѣ рѣки.

Вво мени гласѣ доже
ѡ бѣндера града,

те ми каже, да и онѣ
оу послѣднѣмѣ страда.

Пакъ мѣ зове оупомоѣхъ
 да вѣже поспѣшимъ,
 и да рѣсе ѿтерамъ,
 нѣга да утѣшимъ.
 Пакъ оуседе на кона,
 ѿлетѣ безъ дѣше,
 потеряга пакъ вѣтаръ,
 кой ѿтрагъ дѣше.
 Кадъ Мухамѣдъ ѿмаче
 заповѣди Паша,
 послѣшайте ѿ тѣрци!
 вѣрошъ ниѣ наша,
 неможемо мы силомъ
 ѿдржати града,
 ни вѣтрѣ подносити,
 ни трпѣти смрада.
 Вѣкъ топови нѣкъ жѣйте,
 и свѣдѣз поскѣдайте

СЪ БЕДЕНОВА ЦРВЕНЕ
КАРАКЕ СПРЕМАЙТЕ.
БЕЛЕ ВРЖЕ НА БЕДЕНЪ
КАРАКЕ СТАВИТЕ,
ПОГЛАВИТО ѿ БОА
ЗЛАМЕНЪ САВИТЕ.
А ВЪ АГЕ, ГОСПОДО!
КЪ МЕНИ ОУСКОРИТЕ.
НА РАЗГОВОРЪ СВИ ДОКИ,
ПАКЪ И ПРОМОТРИТЕ,
ДА ГЛЕДАМО ШТО ВРЖЕ
ШТОЖЕМО РАДИТИ,
ШТА ИСКАТИ ѿ НЕМЦА
И ШТАЛИ ТРАЖИТИ.
А ТИМЪ ЧАСОМЪ ТОПОВИ
ОУМЪКОШЕ РЕДОМЪ,
ВЕЛИ МИРНИ КАРАЦИ
ГЪВИШЕСЕ ПРЕДОМЪ.

Престáдоше ѿ кóмбе
 оу гра́дъ оу́летати,
 престáдоше препéлке
 по нѣмѹ шéтати.

Пáша тáки ѡпра́ви
 Госпо́дъ ѿ́ Аге,
 да ѡне́сѹ ключе́:
 ѿ мѣ́рне ѿ влáге
 за́повести да прѣ́ме
 ѿз гра́да ѿзѣ́ки,
 вѣ́сѹ о́ни гото́ви
 о́бай часъ ѡи́ки.

Хѣро́й нѣма до́пѣсти
 оу́чинити тáкѹ,
 ѡ́ порѣчи сѣвы́ше,
 го́воре́къ о́вáкѹ:
 Жѣне́, де́цѹ скѣ́пите,
 ѿ сѣ́ вáше влáго,

ИЗИЖИТЕ ИЗ ГРАДА,
ИДТЕ, КЪДЪ ВАМЪ ДРАГЪ.
ДАЖЮ ВАМЪ ПРАГЮЦЕ;
И БОЖЕЖЕ ЛАЖЕ,
ДА ВАСЪ ГАЙГОДЪ НАПЪТЪ,
НЕВОЛА НЕСНАЖЕ.
ДОСТА ВАМЪ Е ТО КЫЛО,
ОВЪДЪ СЕ ВАШИТИ
ЗА ПЕДЕСЕТЪ ГОДИНА,
САДЪ ВАЛА ТРАЖИТИ
ДРЪГО МЕСТО ЗА СЕБЕ:
ОВО НАМЪ УСТАЕ.
(ПРАВДО БЖА ОУЧИНИ
ДОКЛЕ ВЕКА ТРАЕ!)
ДВАЕСТЬ ШЕСТЫЙ ДАНАСЪ ЕСТЬ
СЕНТЕМВРЪ МЦЪ,

И́ДТЕ ТА́КѠ КА́ЖИТЕ
В́АШЕМЪ М́ИЛОМЪ СВ́ЕЦУ. (И)

ПРА́ТЮЦИ И́ ЛА́ЖЕ

КА́ БЫ́ШЕ ГОТ́ОБЕ,

ЗА́ПОВЕДИ ФЕЛДМА́РШАЛЪ

СВА́КЪ СВОЕ́ ДО́МОВЕ

ДА Ё́СТАВЕ, И́ ПО́КЮ

НА ДЪ́НАВЪ ОУ́ЛА́ЖЕ.

(ТЁ́ШКА ТЁ́ГА И́ ПЕЧА́ЛЬ

СВА́КОГА ТЪ́ НА́ЖЕ.)

ПОВР́ВИШЕ И́З ГРА́ДА

РИ́ДАЮ́КИ СТЁ́НЮ,

И́ДЪ, ОУ́ЗДИ́ШЪ, ПЛА́ЧЪ,

ОУ́ЛА́ЖЕСЕ ПЁ́НЮ.

СЪ́ВЗІ́РЪСЕ ЛЕЛЁ́ЧЪ́КЪ

НА СВОЕ́ ДО́МОВЕ,

Г 3

Д 8-

(И) При оу́зѣжю Белграда добран Цесарци 456 топо-
ва 65 лажн, и 6000 центи карѣта.

ДѢ НАВЪ ГЛѢДЕ ПРѢ СОКОМЪ,
КАНѢ И ГРОКОВЕ.

СѢИДОШЕ НИЗЪ ДѢНАВЪ
БОДОМЪ СВѢ БЕЗТРАГА,
ДО РШАВЕ ПРАЖЕНИ,
ПОШЛИ ДО НЕ ДРАГА. (а)

СѢНЦЕ ГАРКО ОБАСА
СВРХЪ БЕЛИГРАДА,

КАГА

(а) При погвѣленіи Белграда л. 1739. Цесарь Францъ канѢ Херцогъ оу Цесарской арміи находосе; а оу л. 1789 оунвкъ нѣгова французь Брихерцогъ прѢвнй топъ на Белградъ шпало при оузѣтїю Белграда ш ТѢрака. оу л. 1739 Генераль Балешъ командиро армію ЦесарскѢ кадъ в Белградъ изгвѣленъ и предао градъ ТѢркѢмъ, а сынъ нѣговъ фелдмаршалъ после 50 година постао прѢвнмъ Комендантомъ оубеоградѢ кадъ е оузѣтъ ш ТѢрака. ТѢрскій Комендантъ Османъ Паша предавнй градъ цесарцѢмъ 1789 л было е сынъ оногъ Паше, кой е примїю Београдъ ш ЦесарцѢмъ прѢѢе 50 година.

кѧга Іѡсифъ ѡчисти
 ѡ тѣрскога гѧда.
 Тѣкъ што сѡнце засасе
 лѡна лѡче сѧкри
 и тѧмнима ѡблаци
 лице свое зѧкри.
 роге доле ѡбори
 съ кимасе дѧчила,
 затѡплѧне, потѡле,
 чимесе кичила.
 Існѡ свѣтлость сѡнчѧнѡ
 Іѡсифа дрѡгога,
 Бѣлградъ прѣма оу себе
 мѣлогъ ѡтца свога.
 Вѣкъ змѧй лѡтый ѡлети
 нити кога бѣе,
 брѡо ѡрѡ двоглѧвнѣи
 нѧ градомъ се бѣе.

Свѣ старе птице свое
под крила позыва,
коіе є змай гнавіо,
сз милостію зазыва.
Ходте кз мени, гакю влсз
под крила оузѣти
гдино выше лютѣи змай
допрѣтз неке смѣти.

Свѣ рѣке, и рѣчице
рѣкама плѣскайте,
Бгѣ хвалѣ, и Царѣ
ѡ ерѣца подайте.

Бр вамз є Бгѣ, и Іѡсифѣ
ѡворіо пѣте.

Вѣкъ вамз тѣрци проклѣти
вѣдицѣ немѣте.

Подигнисе ты сада
дѣнавз рѣко глѣвна,

ЦАРЕТВА СЛЪГО ВЕЛИКІИ,
 СЛАВО, ДІКО ІВНА.
 ВОБИ СЛЪДЪ, И ТИСЪ,
 ИЗЪ КАРНТА ДРАВДЪ,
 МЪРЪ, ВАГЪ, И КОРАНЪ
 И СРЪСКЪ МОРАВДЪ.
 И СВЕ ДРЪГЕ ОКОЛЪ
 САВАКЪ ПЛАЙ РЕКЕ,
 Ѡ СВИХЪ СТРАНА ПРИВЪЦИ
 МАЛЕ ИВЕЛИКЕ.
 ДОНЕСИТЕ ВЪ ДАРЕ
 ІѠСИФЪ ЦЕСАРЪ
 ПО БЕЛИГРАДЪ ВЕЗЪ СТРАХА
 ВАШЕМЪ ГОСПОДАРЪ.
 БЕЛИГРАДЪ СЕ ВЪКЪ ѠСАДЪ
 СА ХЕРСОНОМЪ РАВНА,
 ОУ КОИХЪ ТРГОВИНА,
 ХОЖЕ БЫТИ РАВНА.

ВѢДАНЪ ДРЪГОМЪ НА РЪКѢ
ДАВАТЪ ШТО ИМАДЕ,
И ШТО ПОЛѢ ДОНОСИ,
И ШТО ЗЕМЛА КЛАДЕ.

Сиротица СЕРВІА
ДІЖЕ РЪКЕ КЪ БГѢ
СЛАВЪ, ХВАЛЪ, И ПОЧЕСТЬ
ПРИНОШЕКИ МНОГѢ.

БЖЕ, БЛАГІИ СЛАВА ТИ
НА ТВОЕМЪ ДАРѢ,
КАСИМИ ПОВРАТІО
СВѢ СВОБОДѢ СТАРѢ.

БЕЛГРАДЪ, ШЛОВОДІО
Ш ПОГАНСКЕ РЪКЕ,
И ИЗЪ НѢГА ПРОТЕРАО
ВЪСЪРМАНЕ ТЪРКЕ.

ПОЖИВИ МИ ІУСИФА
ВѢРНА РАБА ТВОГА,

Ца́ра и́ Госпо́дина

драгогъ, милогъ мога.

кой съ рѣкъ и нѣгъ

синжире ми скида,

и ѿ тѣрскихъ вичѣва

ране мое вида.

Гѣю нѣмъ берна бытъ

са свѣмъ дѣцомъ моѣмъ,

а ѡнъ мене покривать

милостію своѣмъ.

Такъ Нарѣдъ савъ срѣскій

правъ нѣмъ жѣли,

а Ты твоѣмъ влагостю,

молимо, повели.

а мѣнь.

IV.

МУХАМЕДУ ПОД БЕНДЕРОМУ

СЪ РЪССАМИСЕ ДЕРЕ,

АЛИ И ТЪ ГОРАКЪ ВЪДЪ

СА СВОИМА ЖДЕРЕ.

НИ ТЪТЪНА ПОПЪШИТЪ

НЕЙМАДЕ КАДА,

НА ВЪРАКА ОУСЕДШИ

ВЪДЕ ВЪ БЕЛГРАДА.

ПО ВОЗДУХЪ ОНЪ ЛЕТИ

КАНУ И ЗМАИ ЛУТЪИ,

НИКОМУ НИШТА НЕВЕЛИ,

НЕГЪ САМУ КЮТИ.

ПАКЪ ПОГЛЕДА ПОЗЕМЛИ

И ДЕСНУ И ЛЕВУ,

У ЖАЛОСНОГЪ ВИКЕНА
 ЗАКОЛЕГА ЧРЕВО.
 ЕР СВЕ ВИДИ ЗАЙСТА
 ШТОМУ СЕЛІМЪ ПІШЕ,
 ДА ВЛАШКА И МОЛДАВА
 БЕКЪ СА СВІМЪ ИЗДАШЕ
 БЕЗ НАДЕЖДЕ ПОВРАТКА
 У Н'БГОКЕ РЪКЕ,
 КАНО СВЕ ИСТЕРАШЕ
 ИЗ ОБЕЮ ТЪРКЕ,
 А ТІМЪ ЧАСОМЪ И БЕНДЕРЪ
 СЪ РЪСКИ ОУГОВАРА,
 ДАСЕ СА СВІМЪ ПРЕДАДЕ,
 ЕР НЕСМЕ ДА ШАРА.
 ТЕСТАМЕНТЪ ПОПИСЕ
 ДЪШЪ ДА ИСПЪСТИ,
 А ІОШЪ МЫСЛИ, АКЪ ТО
 МУХАМЕДЪ ДОПЪСТИ.

ѢТО ТИГА ОУ ТАЙ ДАНЪ
МЪХАМЕДЪ ДОСТИЖЕ,
И КЪ БЕНДЕРЪ ДОСТЪПА
ШТО ДАЛѢ, ТО БЛИЖЕ.
ОУ МЫСЛИ ТОЙ, ДАКЕ ОНЪ
РЪЧАТИ ПИЛАВА,
И ІОШТЪ КЪ ТОМЪ ЗА ПОСЛАСТЬ
МЕДЕННЫХЪ ВАКЛАВА.
СПЕШИ ЛЕГѢКЪ ГОВОРИ:
НЪДЕ МОЙ ВЪРАЧЕ,
СТАРЫЙ ВЪРНЫЙ СЛЪГО МОЙ,
И ДО ГЛАВЕ СТАРЧЕ.
ЧЪДО, КАКЪ КОЗАЦЫ
ТО НЕШПАЗИШЕ,
ТЕ НА ПЪТЪ СЪ ВЪРАКОМЪ
НЪГА НЕСЛАПАШЕ.
ДЕ ОНЪ СРЕКНУ ОУЛЕТИ
ПРЕ ДЕЦОМЪ СЕ ГАВИ

кою страхъ и невола
 и близка смръть дави.
 Пакъ онъ пита што є то,
 штосте законѣни,
 каква вамъ є невола;
 нисте изгбелени.
 Нисамъ ли ја свѣтацъ вашъ,
 и ваша ѡкраина,
 нисамъ ли ја коренъ вашъ,
 а вы моя граина;
 коїой пара на зѣмли
 оу своїой снаги пейма,
 ясамъ свагда съ мойма,
 око ми не дрема.
 Кажитеми ѡзеклїомъ,
 каква вамъ є нѡжда,
 съ кога є ѡбида,
 и на кога тѡжеба;

Онѣ

Они нѣмѣ почѣше
казивати рѣдомъ,
ништа неѡстаѡише,
прѡки мимогрѣдомъ.
Онъ на рѣчи ниѡве
оушы приклонѡва,
велике, и клопаве,
и сѣ изслѡшѡва.
Дѡвнѡ тебе чекасѡ,
а ты не долѡзишъ,
незнамъ какѡ кривицѡ
оу наѡма налѡзишъ;
Мы се ѡкѡ бранисѡ
ѣво цѣло лѣто,
ништа не урѡдисѡ,
ѣр залѡдъ ѣ сѣ то:
ка рѡссы кѡдръ ѡбседе,
писнѡтъ недопѡшта,

ни и́з гра́да, ни о́у гра́дѣ

ни ко́гѣ непропѣшта.

Сила во́йска ѿвсто́и

свѣдѣ́тъ ѿколо́ гакѡ,

мыслили́смо што́ же́мо,

кѣ́дали, и́ ка́кѡ;

Сера́скиръ́ намъ́ до́дше́

потре́ча на по́моѣ́,

а́лѣ́ Рѣ́сси прѣпрѣ́чише,

оу́чи́нише ѿмо́ѣ́.

Ѣ́р Генѣра́лъ Ка́мѣнско́й (а)

на по́тѣ́га сре́те,

сѣ

(а) Генѣра́лъ Ка́мѣнско́й у́ три́ коло́не при Га́нѣри и́ славѣ́чи 9. Но́емкрѣ́а 1788. напа́де на тѣ́ркѣе и́ разѣ́ви ихъ́ тѣ́. ѿ неприя́теля паде́ 390 лю́ди и́ Ха́на та́тарско́гѣ́ сы́нѣ́. Ка́дъ тѣ́ тѣ́рци киди́ше сви́ са́ страна́ полѣ́тише о́у Бе́ндѣ́ръ за спасѣ́нѣ́, а́ Рѣ́сси по́чѣ́ше къ́ Гра́дѣ́ пристѣ́пати.

Г

СЪ КОЛОНАМА СВОИМА
СА СВИХЪ СТРАНА СПЛѢТЕ.
РАЗВИ, ПОВИ, РАСТЕРА,
ЕДАНЪ ЗА ДРУГОГА
ДА НЕЗНАДЕ, НИТИ ПАКЪ
ДРУГЪ ЗА СВОГА ДРУГА.
ИМАЛИСМО ДОВАРЪ ГЛАСЪ
ДА И ВЕЗИРЪ СПЕШИ,
НАМЪ НА ПОМОЖЬ ПО СКОРЪ,
ТЕ ДА НАСЪ ОУТѢШИ.
ТО НАСЪ Е ВЕСЕЛИЛО,
И ХРАБРИЛО ДОБРЪ:
ЗА ТОСМО ВРАНИЛИСЕ
СВИ ДО ЕДНОГЪ КОДРЪ.
МАЛУ ЧАСЪ ДОСТЫГОШЕ
Ѡ ДОНАВА ГЛАСЪ,
ЖАЛОСТНИ, ИЧЕМЕРНЫ
ЗА ВЕЗИРА ЧАСЪ,

ДА Е И ОНЪ ПОКІЕНЪ

У ДВА ПЪТЪ НА ГЛАВЪ, (к)

И СО ТІМЪ ИЗГЪКІО

БЪСЪРМАНШЪ СЛАВЪ.

БРЪ КОВЪРГЪ СЪ ЕДНЕ СТРАНЕ

НА НЪГА НАПАДЕ,

А СЪВАРШЪ САДЪЖЕ

УПОМОЖЪ ДОПАДЕ.

ОБИ ГЛАСЪ СМЪТИШЕ

ТЪШКЪ ДЪШЕ НАШЕ

G 2

КА

(к) При Фокшанахъ оу Влѣшкѣи Ковѣргѣ Принць са Австріаци, а Сѣваршѣ Генераль съ Рѣссамъ свѣга са 20000 сразнѣшнсе разкнше Тѣрке 20. Іюніа 1789 А мало послѣ, то естъ 12. Аугуста разбѣше и поразнше везира при рѣвникѣ влѣзъ Фокшанъ са 100000 нѣгоке коѣске, и прѣкъ дѣнаба претѣраше. Тѣ на плацѣ пало 7000 тѣрака, шѣфзѣто 80 топѣва, 5000 кола, 100, барѣка 300 камѣла са скѣмъ дрѣгомъ пѣтребомъ.

КА НАМЪ БОЙСКА ИЗГИНѸ,
И СВЕ ГЛАВНЕ ПАШЕ.
ЗА ТО КАСМО ВІДИЛИ
ДА ПОМОЖИ НІЕ,
А НЕВЕРНИКЪ ѿ СВѢДА
НАВАЛЮЕ, КІЕ:
А ІОШЪ КЪ ТОМЪ ПОЗІВА
НА ДОГОВОРЪ ЧАСТАНЪ,
ПРЕТЕЖИ ДА НЕ БѢДЕ
КОНАЦЪ НАШЪ БЕЗЧАСТАНЪ.
АКЪ НЕПОСЛАШАТЕ,
И ГРАДА НЕДАТЕ,
ГЛАВА ЖИВА ѿСТАТИ
НЕЖЕ, ТО ДА ЗНАТЕ.
ИДИ, СВѢЧЕ, ТАКОСМЪ
СКѢПА ЗАКЛЮЧИЛИ,
ТѢСЪ БЫЛИ СВИ АГЕ,
И СВИ ИЗВОЛИЛИ.

Ёво прочати тѣ самѣ
 што смо доконали,
 по писали сви скѣпа,
 и оу рѣке дали:
 Градѣ примите съ топови,
 и са сеомѣ заиромѣ,
 самѣ насѣ ѿидетите
 да идѣмо съ миромѣ.
 доста намѣ є милости
 да ѿстане глава,
 наша данасѣ прѣстае,
 ѿсѣдѣ ваша слава.
 и сѣтра є еашѣ терминѣ
 да изилазимо,
 са жѣнама и дѣцомѣ,
 и да ѿлазимо.
 Мысли, мысли Мухамѣдѣ,
 пакѣ се и заплака,

ЩО СВѢДА МЕ ПОАША,

КѢДА СВАКОАКА.

БРАНИТСЕ НЕМОЖЕТЕ:

НИ ОУПОРНУ СТАТИ,

ВИДИМЪ НИЕ МОГЪТЕ.

ЄРЪТЕ ТѢ ПРОПАСТИ.

СИЛА ЛѢЖИ ШКОЛУ,

А ВАСЪ Є МАЛИНА,

САМИ БЫ ТѢ КАЖЕТЕ,

А НИХЪ Є МНОЖИНА.

НЕГШ ДѢЦО! ЗНАТЕ ШТО,

ТАКШ И ЧИНИТЕ,

КАКШ ШТОСТЕ ИЗРЕКАИ:

АЛЪ СЕ НЕКРИНИТЕ.

ІСАМЪ ГЛАСЕ ПРИМІО

ОУ СТАМБОЛЪ МѢ ЗОВЪ,

СЕЛІМЪ ХОЪЕ ДА КЪПИ

МНОГЪ ВОЙСКЪ НОВЪ.

ПАКЪ ДА НЕМЦА И РЪССЕ
 ДРЪГОАЧЕ КРЕШЕ,
 И СВЕ НАТРАГЪ ПОВРАТИ,
 ШТОГОДЪ НАШЕ КЕШЕ.
 БРАКЪ ЧЕКА НА ПОЛЮ
 СА СВІМЪ ѠТИМАРЕНЪ,
 НАПОЕНЪ, И НАЗОВЛЕНЪ,
 ЛЕПЪ ѠСАМАРЕНЪ.
 ОНЪ ОУСЕДЕ НА НѢГА
 ВІЛАМА ПОСАЖЕНЪ,
 И ѠЛЕТІ НЕВІДОМЪ
 КАНЪ И ѠПЛАЧЕНЪ.
 НЕ ЗНАДЕСЕ КЪДЪ ѠДЕ
 НИ ТРАГА НИ ГЛАСА,
 НЕКА ИДЕ БЕЗТРАГА
 ОУ ТРИСТА ЗЛЫХЪ ЧАСА.

КѢДЪ СЪТРА ДАНЪ ѠСВАНЪ,
АГЕ НЪЗІКОШЕ,
РЪССѠМЪ ГРАДЪ И КЛЮЧЕВЕ,
И СВЕ ПРѢДАДОШЕ.
РЪССИ НИХЪ ѠПЪСТИШЕ
КЕЗЪ СВАКОГА ВРЕДА,
ИДИТЕ, ЕРЪ НЕКЕ ВАСЪ
НИ КАКОВА КЕДА
СЪ НАСЪ СРЕСТИ НА ПЪТЪ,
НИТИ МЪСЕВЕДА
НАПАСТИ, ПОЗДРАВИТЕ
ВАШЕГЪ МЪХАМЕДА,
НЕКЪ СЕ ВЫШЕ НЕВРАЖА
НИ ѠВЪДА ВАШИ,
ТРАЮЖИ ХАТОВЕ;
ѠВЪДА ДА ПРАШИ.
ЕРЪ ПРАХЪЖЕМЪ ПРЕСТИ,
ПРЕСТИ ШЕТАНЪ,

И СВЕ ШТО Е ДОСАДА
 БЫВАЛО СМЕТАНЕ.
 ТАКШМЪ ИЗВѢСТИТЕ,
 ДА ТО РЪССИ КАЖЕ,
 КОИ БГА И ПРАВДА
 ЗА ПОМОЖЬ ПОЛАЖЕ.
 НОЕМВРІА ПЕТНАЕСТЬ
 КАСЕ НАПДНАШЕ Е
 ЧАДА МДА СВОЙ БЕНДЕРЪ
 РЪССШМЪ ПРЕДАВАШЕ. (В)
 НЕКЪ ЖИВИ КАТЕРІНА
 СВОЙ РОССІИ ДІКА,
 МДХАМЕДЪ ДЕРНОМЪ,
 НЕКЪ СЕ ПЪШИ КІКА.
 ДА ЖИВИТЪ И ІУСИФЪ
 СВОІОЙ ЗЕМЛИ СЛАВА,
 ДА

(В) еу дѣтѣ 1789 по оузѣки Ожакова пролѣтише Рѣ-
 сы по Бессаравіи и Молдавіи, иузѣше Акерманъ (Бел-
 городъ) и Бендеръ, и Галацъ попалише.

МѸХАМѸДЪ ДѸРНОМЪ
ВѸЗЪ ТРАГА МѸ ГЛАВА.
А ТЫ БЖЕ САВВАЩОЪ
ОКОИХЪ ПОЖИВИ,
КЛГОСТЬ И МИЛОСТЬ ТВОЮ
НА НИМА ОУДИВИ.
И КАКШЕ ЗАПОЧЕО,
ТАКШЕ И КОНЧАВАЙ,
И ЧРЕЗЪ НИХЪ СВАКО ДОБРО
ТВОИМЪ ЛЮДА ДАВАЙ.
ЖИВИ, ЗАРАВИ ВОЙВОДЕ,
ЗАРАВИ И СОЛДАТИ,
БЖЕ ТЫ НА НЕКЕСИ
САВЪ ТРѸДЪ НИИХЪ НАПЛАТИ.
АМИНЬ.

V.

МѸХАМѸДЪ ѠПЛАКЪ
 СВОЕ ѲДНЕ ДАНКЕ,
 ѠЧЕКЪЮКЪ ОУ НАПРЕДЪ
 ІОШТЕ ГОРЕ ЗАМКЕ.

ОУ ВІДІВШИ МѸХАМѸДЪ
 ДА Е СВѸДЪ НАГРЪКЕНЪ,
 Ѡ СВѸДЪ ГРѸКЪ ѠПРАВЛЕНЪ,
 Ѡ СВѸДЪ ЗЛЪ НАВРЪКЕНЪ.
 ТѸШКЕ РАНЕ ѠСЕКА,
 Ѳ МѸЧИСЕ ЛЮТЪ,
 ГРОЗНИЦАГА ПОПАДЕ,
 РАСТѸЖЕСЕ КРѸТЪ.
 Ѳ ВЪРАКА ѠПДЕТИ
 НЕКЪ ѲДЕ НА ПАШЪ,

Єр' овоимъ жабри
ѡдѣраше фашѡ.

По пѣштерахъ криесе,
по пѣмахъ заблачи,
къ да нѣтко неходи,
тѣдѣсе провлачи.

Изъ далѣка оусмотри
многѡ команѣка

и мѣслаше нѣхъ быти
ѡ своихъ войнѣка.

Алз то кѣше потера,
коа нѣга тражи,
а онъ за то и незна,
негосе кбражы.

Извѣрде, погледа,
какнѣс то момцы?

Тражали є штоли є
да илисѡ ловцы.

А́ КАДЪ СТРАЖЪ ѿПАЗИ
 ѿ ОУЖАСА ПАДЕ,
 ГОРОПАДКА ОУ ТАЙ ЧАСЪ
 НА НѢГА НАПАДЕ.

О НЕБОЛѢ И ТЪГЕ
 СВѢ ПОЧѢПА ВРАДЪ,
 БАЛАЮТЪСЯ ОУ КАЛАХЪ
 САБЪ ЛѢЖИ ОУ СМРАДЪ.

ПОТЕРА ТЪ ПРОЛАЗИ
 НѢГА НЕПОЗНАЕ,
 ЕРЪ ГИДСАНЪ, И ГАДАНЪ,
 И ѿ МОКЕ ЗАЕ.

ЗА ТО НИ ПОГЛѢДАТИ
 НЕХОТЕШЕ НѢГА,
 НІГЪ ПРОКОШЕ, ѿДОШЕ,
 ЛИШИШЕСЕ СВІГА
 ЛОВА СВОГА, ЗА ЧІМСЪ
 ѿПРАВЛЕНИ КЪЛИ;

БОГѠМЪ ДОМА КАЗАШЕ,
НИСМОГА ВИДИЛИ.
РАЗАБРАВШИСЬ МАЛО ЧАСЪ
ОУ ШЪМЪ ШИДЕ
ДА ГА НИТКО Ш ЛЮДИ,
И СВОИ НЕВИДЕ.
СЪВЗІРЕСЕ, ПОГЛЕДА
ДА ШТОГОДЪ ОУМОТРИ,
НИГДИ НИШТА НЕ ВИДИ,
НЕГЪ ЗВЕРОВЕ СМОТРИ.
А НАЙ ПОСЛЕ ОНЪ НАКЕ
ПРЕСЛАВНЕ ПАЛАТЕ
ИЗРЕДНО ПOKPИВЕНЕ
ЛИСЪЕМЪ СВАКЕ СМЛАТЕ.
АРЕЧНОГЪ БОЖКА ФАЪНА (А)
ПАКЪ СЕ СЪ НИМЪ ПОЗДРАВЛА,

ТКО

(А) ФАЪНЪ, ИНАЧЕ САТИРЪ, ЕСТЬ ШЪМСКІИ КОЖОКЪ.

ТКО Ё, И Ѡ КДА Ё
 СВѢ ТѠ Н'ЕМЪ ЯВЛА
 ФАДНДСЕ ИСТЪЖИ

КАКО Ё ПОСТРАДАО,
 СВѢ ПО РЕДЪ, ГДИ БШО,
 И КАКЪСЕ ВЛАДАО.

ПАКЪ ОУ Н'ЕГА ИСПРОСИ

ЗЫЛѢ, (К) И КЪКАВКЪ, (Б)
 ДА ѠПЛАЧЕ ЗЛЪ СРЕКЮ,
 И ЦАРЕТВА ОУБАВКЪ.

ФАДНЪ ПО ОБЫЧАЮ

НАСМЕАСЕ ГРОМКУ,
 АЛИ ТАИ СМЕХЪ ДОПАДЕ
 МЪХАМЕДЪ ГОРКУ.

СТО

(К) ЗылѢ, то ёсть зылоки, ёсть инструментъ оу
 тѣрекой мѣзики на подобіе, тамига, кой ёданъ
 Ѡ дрѣгогъ оудараемы вѣлоу насно звѣче.

(Б) Къкавка ёсть такоуеръ инструментъ кой притиски-
 канъ издае гласъ къкавице, то ёсть къкъ.

ВТО ТЕБИ КЪКАВКА

ИЗЫЛЪ ЗВОНЮКЕ

ОУДРИ НИМА, И ЗВѢЦКАИ

КАКШТИ МОГЪКЕ.

ИЛ СЕ СМЕЛО ИЛ ПЛАКАО:

АЛИ ТИ ГА КАЖЕМЪ,

ПОСЛУШАЙ МѢ ВЕЛИМЪ ТИ,

ГА ТЕБИ НЕЛАЖЕМЪ.

ПРОЖИСЕ ТЫ Ѡ САДА

ТРАЖИТИ ШТО ВѢКЕ,

ВѢРДИМИ ИЗГЪБИКЕШЪ

И ОНО ИЗ ВРЕКЕ.

СЪ РИКИМЪ РОДОМЪ НЕ ИГРАИ,

ЕР КАКЪ ГА ЧЪЕМЪ

ОНЪ КЕ ТИ ДОСАДИТИ:

А И ТО ВѢРДЕМЪ,

КАЖЪ ДА Є ПИСАНО

ОУ КНИГИ КИТАПЪ,

да же те ѡнъ сатрти,
 и то оу не за пѣ.
 Фаднъ нѣмъ съвѣше
 и оуши на таче,
 по велике ѡ пѣди,
 на главѣ на маче.
 да се съ нима ѡличи,
 мѣкъ своимъ людемъ,
 быше неподъвирѣкъ
 рѣтави ма грѣма.
 въ тиквица почестѣ
 на водѣ ноше къ
 пѣки къ, и пропасти,
 а камоли срекъ
 што се силомъ натѣже,
 за дѣго не трае;
 нити свакомъ ни свагда
 свое даре дае.

Н ѡнъ

Онъ ѿиде оу гдстишъ

тѣ шѣме зелѣне,

гдсе вѣше нѣ носе

халине свилѣне.

Пакъ приставши оузъ старъ паны

съ нимъсе разговара

а изъ шѣме тихъ эхо (г)

нѣмъ ѿговара.

Ахъ мой старче! да ты знашъ

штѣ гѣ сада страдамъ,

гѣсе доверъ никакъ

ѿ сада не надамъ.

Тѣ за поче ридати

нѣ злѣ срѣкю клѣти:

къдъ се макнемъ свѣда злѣ,

свѣдъ запѣте сѣти.

По

(г) Эхо есть ѿзвѣкъ гласа оу послѣднихъ слогахъ по
шѣми нѣ по долинама.

По бо́ди и по сѣхѣ
 свѣдѣ ме тѣрѣ лю́тѣ,
 дѣца рѣска жѣстока
 навѣлише пѣто
 ѿко́баше до грѣла
 дахнѣти не да́дѣ,
 поа́гмише гра́дове,
 и вѣкъ и́хъ и́ма́дѣ.

ѿ За́пада тако́ керѣ
 тѣча ме потѣче,
 ка́но Нѣмци ко́меама
 дѣцѣ мою мѣче.
 погра́бише гра́дове
 разва́лише стѣне,
 свѣда ка́нѣ и вѣци
 разва́лаче и плѣне.
 Прокле́тъ кѣо о́наѣ часѣ
 и ка́ самѣ іа́ почео

СЪ НИМА РАТОВАТИСЕ,
И РѢШИТИ НАЧЕО
МИРЪ СЪ НИМА ОУЧИНЕННЫИ;
ЕВО ШТОСАМЪ ДОСТАО,
А ДАСАМЪ Я ТѢТЮ,
НЕВЫ ХАЛА ДОПАО.
ПЛАЧЕ, КАЛИ, ДЕРЕСЕ.
И ѿ ТѢГЕ ДРЕЧИ.
СВА СЕ ШДМА РАЗЛЕЖЕ,
И ѿ ВИКЕ СЧИ.
ЧЕСТЕ МЕЖЕ МѢТЕСЕ,
СЛѢШАЮТЪ ВИКѢ,
МЫСЛЕ СВИСЕ ЗКІРОВИ
ЧѢПАЮ ЗА КИКѢ.
ДРВА ЛИСКЕ СКЛОНИВШИ
НА ГЛАСЪ ѿСЛѢХЮ,
КОИ БРАЗИ ТИШИИ
НАШѢ ОУЗМѢКЮ;

О́НЪ Е́ДНАКЪ ДѢРЕСЕ,

И́ САСЕБѢ ЧѢПА

И́ ТО́ МАЛО ПЕРЧИ́НА,

ОУ́ ГЛАВѢСЕ ЛѢПА :

МѢХАМЕ́ДЕ КѢДА́ЛО!

ДА́ СИ ТЫ́ ПОСЛѢ́ШАО

МѢ́ДРА, ДѢВРА СЛѢТА,

НЕ́ БЫ́ СА́ДЪ О́КѢ́ШАО

ГО́РКОГЪ́ Е́ДА КѢ́ГА ТЫ́

СА́ДЪ ЖДѢ́РАТИ МѢ́РАШЪ,

А́ Ю́ШТЪ́ ШТО́ Е́ О́СТА́ЛО.

МѢ́СИШЪ́ ДА́ ПОЧВѢ́РАШЪ.

БѢ́ЮКЪ́ ЗЫ́ЛЪ́ ГѢ́ВОРИ:

ГДѢ́СЪ́ МОЕ́ СИ́ЛЕ:

И́ БЕ́ЛКЕ, И́ СТРА́ШНЕ,

ШТО́СЪ́ ДО́ СА́ДЪ БЫ́ЛЕ.

ПРО́ПАДО́ШЕ СТРА́ШЕСЕ,

И́ ОУ́МА́ЛИШЕСЕ;

ѿ каѳреке мудрости,
и сакрѣшишесе.

Ихъ Алла мой! гдѣсамъ садъ,
гдѣ є моа слава;

ѣто видишъ какавъ самъ,
пропадеми глава.

Ѡ свѣдаме стѣгоше,
и сплѣтоше конце,

ѣр карѣтъ и олово,
заирѣ, и нѣкце

потрошкхъ, ѣто самъ нагъ
и дѣмліа нѣймамъ.

Ѡхо потихъ говори:
а ты вичи: аманъ.

Мѣнисѣсе кланали
донѣшеки даре,

а садъ и прѣатели
за мене немаре.

Кáкѡ вѣдимъ свáкъ зá се
 стáрае, и вѣине
 да ѿ мене тѣмó же
 по пáрче ѿкíне.
 Штóсе мени тó чини;
 велика неправда.
 Опѣтъ ѣхо шѣшѣте:
 нíе, нѣгѡ прáвда.
 Ясамъ досадъ кичъ ешо,
 и стрáхъ свíма дáвао,
 ѣхо нѣмѣ гóвори:
 а́лъ сáдъ тѣи гáо.
 Ясамъ мнóгимъ црнѣ кóмадъ
 мѣтѡ оу тóрѣдъ,
 ѣхо шѣшкавъ цѣркѣте:
 сáдъ твою оутрѣдъ
 (Охъ! трáю са свíхъ странъ
 и црѣва и́звлáче.)

ѣхе

ВХО ГАЧЕ ГОВОРИ:

И СВѢДА РАЗБЛАНЕ.

НОГОМЪ БІЕ Ѡ ЗЕМЛЮ

ѠСѢКАЮТЬ МѢКЪ,

А КЪКАВКА ѠПѢВА:

ЕР Е ТЕБИ КЪКЪ.

САДЪ СЕ МЕНИ СВІ СВѢТЕ,

А ІОШЪ КЪ ТОМЪ ВѢЛЕ:

(ВХО МѢСЕ ѠЗІВА:

ДА Е ТЕБИ ЛЕЛЕ.)

ДА МІ СА СВІМЪ ПРОПАДНЕМЪ,

ТО СВІ МЕНИ ЖЕЛЕ.

ВХО ѠПѢТЪ Ѡ ЗІВА:

НА ВѢКЪ ТЕБИ ЛЕЛЕ.

ІА САМЪ СВѢ ТО ПОЗНАЕМЪ,

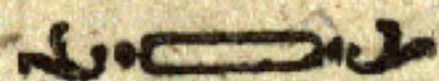
ДА МИ ТАКѠ ЖЕЛЕ:

АХЪ! ТАКОУЕ И КЪТИ:

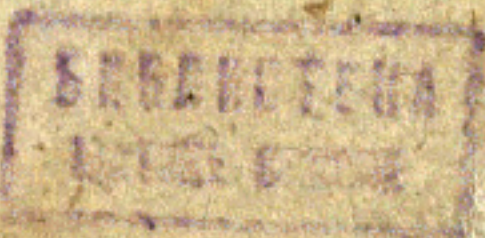
ІАО, КЪКЪ, ЛЕЛЕ.

І́дімъ да́кле о́у па́као
ѡ́кѡдъ са́мъ і́дошао,
і́къ і́а ві́димъ што́ є́ то,
і́асамъ са сві́мъ про́шао.
Сѡ́чѣрѡпанъ, нагрѣнъ,
голі́шавъ, безъ кра́де,
поді́жесе, ѡ́ і́де
безъ тра́га ѡ́дѡвде.

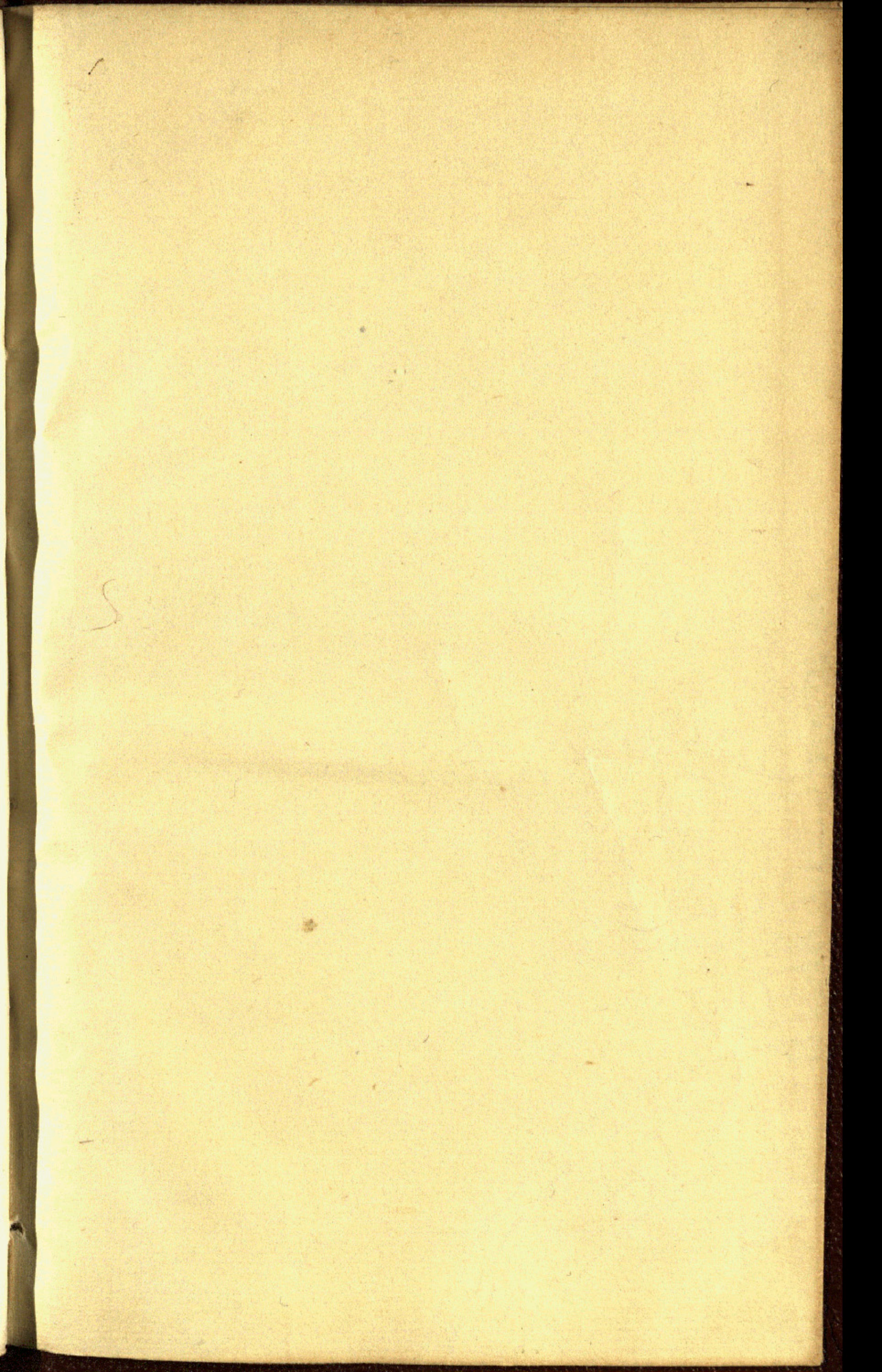

Мѡ́хамѣде! што́ ві́димъ,
пі́шемъ, і́ пога́камъ,
што́ неві́димъ, і́ незна́мъ,
желі́мъ, і́ нага́камъ.

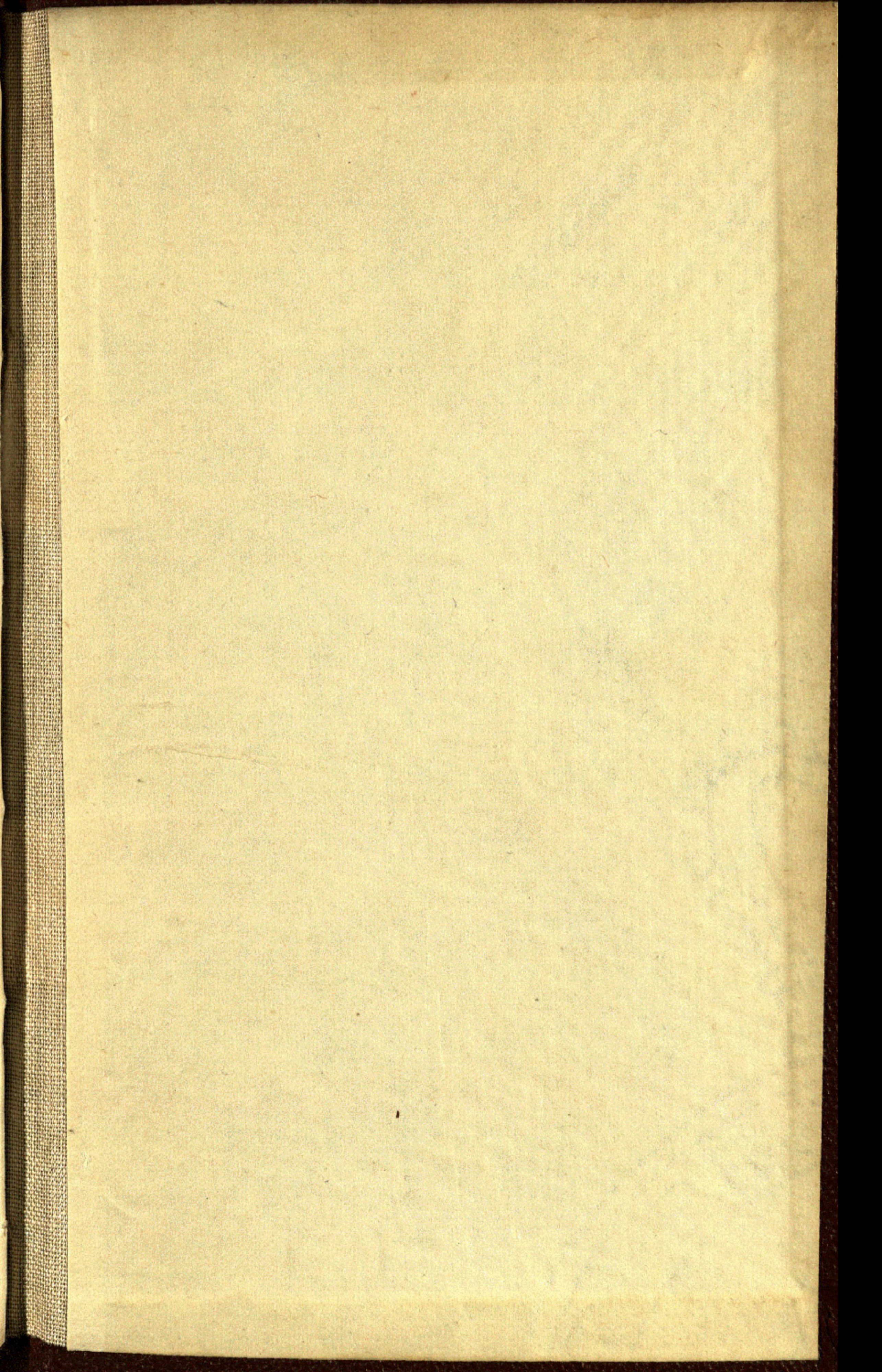

[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Р18Ср I 50.1